

VIURE ALS PIRINEUS

Balneari de Sant Vicenç
250 anys d'aigua,
memòria i família

Ariadna Llobet
"No pot ser que la Seu no tingui un teatre municipal"

Pau Vilella
De Puigcerdà al món amb el patinatge artístic sobre gel

Foto: Marta Lluich

 BENZINERA LOW COST

 Condis *El teu súper*

Demana la teva targeta de descompte de la benzinera al supermercat Condis

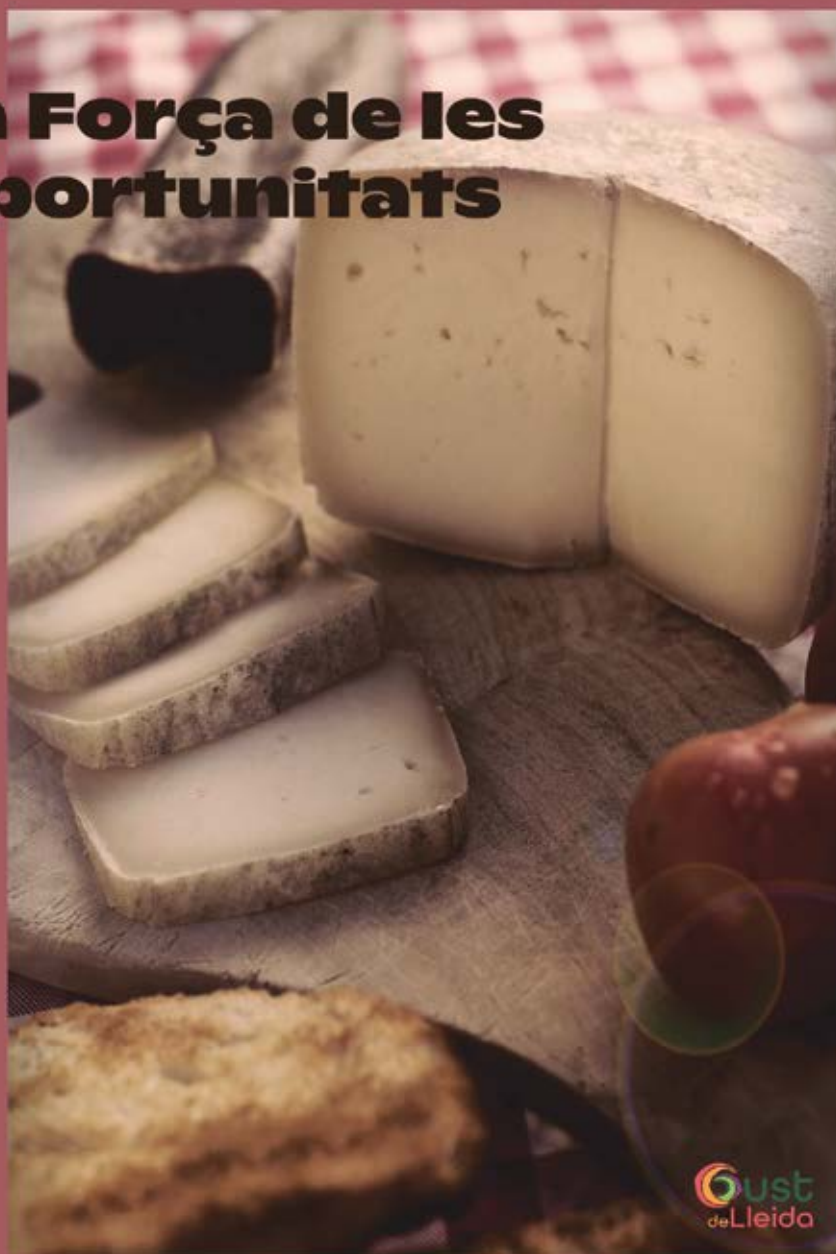
MAPISA OIL

**Ctra. de Lleida 37
EL PLA DE SANT TIRS**

L'excel·lència té Gust de Lleida

La Força de les Oportunitats

Gust
de Lleida

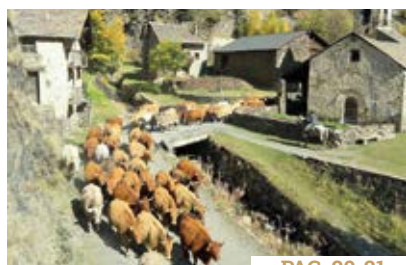
Dels Pirineus a la plana de Lleida

— PAG. 16-17

Alt Urgell

Presenten el projecte 'Organyà Turisme' amb l'objectiu de millorar el posicionament turístic

— PAG. 20-21

Pallars Sobirà

Recullen les vaques de la muntanya de Tor a cavall per agilitzar la feina

— PAG. 24-25

Alta Ribagorça

Ingressen a l'Arxiu Comarcal de l'Alta Ribagorça tres documents de Barruera d'alt valor històric

— PAG. 28-29

Andorra

Els treballs arqueològics sobre el Castell de Bragafolls permeten trobar fragments d'una torre, la muralla i el fossat

— PAG. 18-19

Cerdanya

La Jornada de Cultura i Patrimoni destaca el paper de Bellver en l'àmbit històric i cultural

— PAG. 22-23

Pallars Jussà

Torres tanca la campanya de la verema amb la varietat ancestral pirenaica que té al Pallars Jussà, per sobre els 950 metres

— PAG. 26-27

Val d'Aran

Les inaugure era Casa deth Haro "Musèu des Hèstes deth Huec"

DESTACATS

10a EDICIÓ CURTÀNEU 2025

Pallars Sobirà

Fins el 9 de novembre

6a BIENNAL INTERNACIONAL D'ANDORRA "L'ANDART"

Sant Julià de Lòria

Fins el 14 de novembre

"ELS CONVENTS DE LA SEU" VISITES GUIADES 2025

Espai Ermengol – La Seu d'Urgell

15 de novembre

15a EDICIÓ "MÚSICA SOTA LES ESTRELLES"

Parc Astronòmic del Montsec-Àger

15 de novembre

TEATRE FAMILHAR - ERA AUDIOVISUAU DE VIELHA "EL SOUVENIR"

Matito Vielha

22 de novembre

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE "EL CIRC DE LES ÀNIMES ROBADES"

Biblioteca Comptat de Cerdanya-Puigcerdà

25 de novembre

EXPOSICIÓ "INSTANTS QUE PARLEN" DE CRISTINA RAMOS

Pont de Suert

27 de novembre

Distribució gratuïta

núm: 285 · novembre 2025

EDITA

Edicions Salòria SL

Passeig del Parc, 26 · La Seu d'Urgell

DIRECCIÓ EDITORIAL

Marcel·lí Pascual - Feliu Sirvent

MÀRQUETING i PUBLICITAT

Gemma Besolí

DISSENY i MAQUETACIÓ

Anna Solans · www.creativadisseny.cat

IMPRIMEIX

GoPrinters · La Seu d'Urgell

DL L 701-2002

www.viurealspirineus.cat

viurealspirineus@gmail.com

Tel: 973 98 91 62 · 621 184 800

L'empresa no es fa responsable de les opinions dels col·laboradors de la revista.

f [viurealspirineus](https://www.facebook.com/viurealspirineus)

Instagram [viurealspirineus_](https://www.instagram.com/viurealspirineus_)

X [@AmicsPirineu](https://twitter.com/AmicsPirineu)

Els Premis Nobel científics del 2025

Enric Quilez · Puigcerdà

A caben de concedir els premis Nobel i comentarem els científics: el de Medicina, el de Física i el de Química.

El **Premi Nobel de Medicina i Fisiologia** ha estat per Mary E. Brunkow (USA), Fred Ramsdel (USA) i Shimon Sakaguchi (Japó), pels descobriments sobre la tolerància immunitària perifèrica, que és el mecanisme que impedeix que el nostre sistema immunitari ataqüi a l'organisme, com succeeix en determinades malalties

autoimmunes. Aquests investigadors van identificar i caracteritzar les cèl·lules T (Tregs), que són un tipus especial de cèl·lules del nostre sistema immunitari.

El **Premi Nobel de Química** ha anat a parar a Susumu Kitagawa (Japó), Richard Robson (Regne Unit) i Omar M. Yaghi (Jordània-Estats Units) per crear materials que extreuen l'aigua de l'aire del desert o que capturen gasos tòxics, com per exemple, el diòxid de carboni. Els materials de marc metall-orgànic formen estructures poroses amb grans cavitats que els permeten recol·lectar l'aigua de l'aire dels deserts, sovint carregada d'humitat. També serveixen per capturar anhídrid carbònic del medi ambient, cosa que podria tenir una gran importància en la lluita contra l'escalfament global, o emmagatzemar altres gasos tòxics. Una petita quantitat d'aquests materials pot emmagatzemar enormes quantitats de gasos o de líquids. A més, poden servir per administrar fàrmacs a diverses parts del cos, tractar amb gasos molt tòxics, retenir el gas etilè de les fruites, cosa que retarda el seu temps de

maduració o encapsular enzims i moltes altres aplicacions.

Finalment, el **Premi Nobel de Física** ha estat concedit a John Clarke (Regne Unit), Michel H. Devoret (França) i John M. Martinis (Estats Units) per demostrar els efectes del món quàntic en objectes de tamany macroscòpic. L'efecte túnel és una propietat quàntica que es coneix des de fa dècades. Gràcies a ella, podem tenir diodes leds o, més important encara, les estrelles brillen, ja que sense l'efecte túnel, els àtoms d'hidrogen no podrien fusionar-se i alliberar energia. Però aquests investigadors van descobrir que, en determinades condicions, l'efecte túnel es podia estendre a sistemes més grans, no quàntics, cosa que ningú s'esperava en principi. Això té repercussions importants en computació quàntica o en la construcció d'una nova generació de sensors amb propietats increïbles. La troballa es va detectar fent experiments amb circuits amb superconductivitat, una altra propietat quàntica que permet als electrons fluir sense cap resistència per un conductor elèctric.

Nonémbe

Titus llangort · Guionista

"En una altra vida"

Ho he buscat al diccionari. *Nonémbe*: onzè mes de l'any segons el calendari gregorià. Dura 30 dies i es presenta amb unes perspectives poc estimulants, més aviat tirant a tristes i/o depriments. I per què nonémbe? Penso que no és culpa de l'onzè mes, però probablement la mala valoració es precipita en aquest punt per la proximitat del final d'any i la necessitat de fer balanç.

Potser no us ho he explicat, però jo soc d'aquelles persones que cada

dia va al quiosc a buscar el diari, el passejo sota el braç fins que l'obro sobre la taula de la cuina i li faig un primer repàs. Quasi sempre començant per darrere, que és més lleuger que el titular de la portada, i funciona com un escalfament o una lleugera anestèsia.

Avui, llegir el diari, és un exercici molt complet: a més de fer la passejada fins al quiosc, es fa exercici de resistència, davant la pressió del digital i l'audiovisual; exercici de pausa, ja que la lectura vol postura confortable i disposar de temps i silenci; es fa exercici de militància, orgullosos de pertànyer a un reduït grup, com els cristians a les catacumbes romanes; exercici intel·lectual, lectura de vegades complexa, argumentada i contextualitzada. Fins i tot, i sembla evident, però no és, tries el que vols llegir i pots fer-te la teva pròpia opinió sobre els fets que són notícia.

Però des de ja fa algun temps (alguns diran que des de sempre) llegint el diari es fa també un exercici de masoquisme. Abans el llegia a l'hora de la migdiada, però ara no puc perquè

m'inspira malsons i les migdiades eren una apocalipsi zombie! Obrir el diari és obrir l'estolador a una allau de notícies dolentes, o molt dolentes. I no només ho són les notícies, sinó que els opinadors, en general, van agafant un caire tirant a catastròfic, albirant distopies massa properes per a no amoïnar-se.

En alguns diccionaris s'indica també que l'Església catòlica dedica aquest mes a les ànimes del purgatori. I així, veig que tot quadra. Aquest mes és una darrera oportunitat per fer que la cosa millori... i que allò que no va bé, acabi redreçant-se, millorar i anar bé, per bon camí. I l'any pugui pujar al cel, el sojorn dels justos.

Així que no està tot perdut. Si jugues una mica amb la paraula del títol, ens queda novembre, que és un bonic i clàssic mes de tardor, també de 30 dies, però amb olor de castanyes torrades, boscos de gamma ocre i flassades amoroses vora el foc. I a les nostres contrades, a més, hi esdevenen miracles, com el de Sant Ermengol. Vejam si serà el cas!

Regadius pirinencs

Silvia Romero Galera · Delegada Territorial del Govern a l'Alt Pirineu i Aran

Des del setembre es duen a terme les obres d'ampliació i modernització del reg de la Conca de Tremp (fases 1 i 2), finançades pel Departament d'Agricultura de la Generalitat. Es tracta de la construcció de la canonada principal i de la primera derivació al marge dret d'aquest regadiu, que inclou els

municipis de Castell de Mur, Gavet de la Conca, Isona, Llimiana, Talarn i Tremp. L'obra, un cop acabada, ampliarà la zona regable fins a 4.600 hectàrees, se'n beneficiaran 1.160 propietaris. Un reg modern i sostenible permetrà augmentar i diversificar producció agrària; es tracta, en definitiva, d'una obra transformadora per la Conca de Tremp.

Aquest projecte de regadiu ha estat anhelat durant generacions, arrenca del compromís de compensació territorial de Riegos i Fuerza del Ebro, el 1912, per la construcció de la presa de Sant Antoni sobre la Noguera Pallaresa. Actualment, es disposa d'un regadiu tradicional, limitat, deteriorat i amb filtracions. L'any 2001,

la Comunitat de Regants va aconseguir un acord històric amb la Generalitat de Catalunya i amb ENDESA per millorar, mantenir i posar en regadiu 4.600 hectàrees amb sistemes tecnològicament avançat. Des d'aquell moment, amb el suport dels ajuntaments, s'ha fet un procés de concentració parcel·lària complex, la Generalitat va aprovar el projecte l'any 2010, es van començar les obres el 2011 i després de retards importants les obres es van aturar el 2015.

Durant set anys no es va avançar ni un mil·límetre per desencallar aquesta obra abandonada, fins que el 2023 Generalitat i Regants van acordar actualitzar els projectes executius de l'obra i reunir les adhesions necessàries per avançar. Posteriorment, el 2024, el Govern va licitar el projecte de les fases 1 i 2 i en aquest moment les obres estan en marxa.

En l'actualitat, el Departament d'Agricultura treballa en la redacció del nou Pla de regadius de Catalunya 2025-2040. Pel que fa a l'Alt Pirineu i Aran, la Generalitat també preveu la modernització i l'ampliació del reg de Llivia, del reg de l'Olla i Segalers a Alàs i la Seu d'Urgell, i estudia les necessitats del reg d'Organyà. El Govern de la Generalitat creu en el poder transformador del regadiu.

Per avançar, les comunitats de regants i els mateixos territoris són decisius per modernitzar les infraestructures de regadiu, que ens permetran un ús sostenible de l'aigua, una agricultura competitiva i ens ajudaran a fixació més persones al territori.

 consolidacio.terrenys

CAPDEVILA
EXCAVACIONS

SANTI CAPDEVILA

M. 679 51 73 47
consolidacio.terrenys@gmail.com

C. la Pedrera, núm 15.
Montferrer-Castellbó · Lleida

Cementiris: la memòria dels difunts

Josep Espunyes · Escriptor

Quan de jove, amb una bona cama —ai, les xacres de la vellesa!—, vaig anar recorrent la majoria dels pobles de la comarca de l'Alt Urgell i alguns altres de les comarques veïnes o més llunyanes —Noguera, Cerdanya, els dos Pallars, Solsonès,

Berguedà, Empordà...—, una de les visites que hi tenia programades per endavant era la del cementiri. La del cementiri de la població que visitava o la del cementiri d'algunes masies històriques d'aquesta població, com vaig fer, per exemple, al municipi de la Baronia de Rialb les diverses vegades que el vaig visitar.

La Baronia de Rialb, amb una extensió de 145 km², és un dels municipis més rics de Catalunya en esglésies i capelles d'art romànic. A part de l'església de cada nucli de població —Bellfort, la Torre, el Puig, Pallerols, Vilaplana...—, hi ha tot un reguitzell de masies que conserven la seva capella, algunes encara en bon estat i d'altres aperduades —Fabregada, Martimà, Mas Barrat, Olivelles, Perdiguers, Pomanyons, Ramoneda, Soler, Traguany, Terrassola... —, amb un petit cementiri familiar al costat, a tocar o a prop, de la masia. En algun d'aquests cementiris familiars avui encara s'hi enterra, com ara al de Sant Pere del Soler o al de Sant Ponç de Martimà.

Cementiris, de població o bé familiars, que guarden, esgavellat en pols, el cos dels nostres avantpassats, unes persones que en vida van anar modelant la història d'aquest Pirineu en el decurs incessant dels dies, dels anys i dels segles. No en sé el nom, ni els cognoms, ni en conec les faccions, però sí que sé que aquestes persones hi van ser. I sé que hi van anar establint una llengua —que hem heretat i que hem de conservar i enriquir—, i que hi van obrir camins per a comunicar-se, i que hi van aixecar cases per a viure-hi, i que hi van arrencar bosc per a convertir-lo en trossos de conreu, i que hi van domesticar el bestiar que els calia per a treballar i per a alimentar-se... Persones, en definitiva, que van crear la nostra manera de ser i de viure d'avui, la identitat que ens defineix.

Entrar en un cementiri m'era motiu de respecte i d'emo-

titivitat. Sobretot en aquells que encara s'enterrava en un clot a terra —els originaris—, sense la modernitat dels nínxols. Una obra efectuada, algunes vegades, sense cap mena de directriu arquitectònica particular, municipal o bé eclesiàstica, que en alguns cementiris trencava negativament l'harmonia de la construcció original. Una veritable patotxada.

Al meu entendre, els cementiris tenen un valor cultural i històric notable. D'aquí ve que en visitar-los m'imaginés el grau de sensibilitat dels propietaris —municipi o família— segons l'estat de conservació en què es trobava el recinte. En vaig visitar de molt ben cuidats, nets i polits —embellits amb xiprers, flors i arbres diversos—, que convidaven a la contemplació i la reflexió. Però també en vaig visitar alguns altres que eren un veritable herbassar, reialme del llagost i la sangardilla.

Ras i curt. Els cementiris formen part del paisatge quotidià de cada lloc i del seu patrimoni cultural. Un dels nostres deures ciutadans, doncs, és mantenir-los en un estat de perfecció impecable. Que els qui hi descansen dormin el son etern —«cementiri» prové del grec i significa *dormitori*— envoltats diàriament del record i del respecte dels vius. La memòria dels difunts no l'hem de limitar, únicament, a fer-la revivre el dia de Tots Sants.

Cementiri de Sant Miquel Arcàngel de Peramola, avui en desús.
Foto: Jordi Pasques.

www.meraki.com

Passió per la lectura

L'autèntic embotit de muntanya

100 ANYS

CINC GENERACIONS

La història d'Embotits Obach és l'herència d'una terra, d'una tradició i d'una cultura familiars, que es manifesten en l'elaboració artesana d'embotits al llarg de més de 100 anys.

www.embotitsobach.com

El mostillo, un dels plats més típics del Pallars que lluita per no desaparèixer

Marta Lluich / ACN · Conca de Tremp

Són unes postres que es fan amb most de raïm, nous i farina i que s'han transmès de generació en generació.

Mònica Tomàs, de casa Roca de Sant Martí de Barcedana, amb un plat de mostillo que ella elabora / Marta Lluich

El Pallars Jussà i més especialment la Conca de Tremp pot presumir de mantenir viva una de les receptes més autòctones i arrelades a la terra: el mostillo. És un plat elaborat amb el most del raïm, farina i nous. La recepta ha passat de generació a generació fins a arribar als nostres dies. Casa Badia de Tremp durant l'època de verema en fa més de 100 litres per donar resposta a la demanda dels veïns del Pallars. El **Jaume Badia**, de Badia Xarcuters, ha explicat que segueix la recepta ancestral que sempre ha vist fer a casa i ha afegit que és un dels plats més típics de la cuina pallaresa. A casa Roca de Sant Martí de Barcedana és el plat estrella de la tardor i mai falta a la carta del restaurant. Tot, amb l'objectiu de no deixar desaparèixer un plat únic.

Segons Badia, hi ha petites variacions en la recepta, però que ell a casa mai l'ha deixat de fer i sempre seguint la de la seva padrina. En un moment determinat va apostar per comercialitzar el mostillo i el temps li ha donat la raó. Cada any en fa uns 100 litres i aquest any l'ha esgotat abans del previst i ha optat per modificar la recepta i fer mostillo de codony que es va presentar, el passat 1 de novembre, coincidint amb la Fira del Codony de Tremp.

Badia ha recordat que el Pallars Jussà és una comarca productora de vi i que fa uns anys a cada casa de pagès es feia el mostillo amb el primer raig del raïm. Ell no té constància que hi hagi ningú més que comercialitzi mostillo a Catalunya i ha dit que ho fa perquè no desaparegui aquesta tradició tan arrelada a la terra i com a reconeixement als nostres avantpassats que l'han conservat des de temps immemorials. Quan comença la verema hi ha "molta gent

“El Pallars Jussà és una comarca productora de vi i fa uns anys a cada casa de pagès es feia el mostillo amb el primer raig del raïm”

que coneix el mostillo i l'espera”, però acostuma a ser gent gran que n'ha vist fer a casa o ja l'han provat de petits. Per donar a conèixer aquest producte a la botiga fan degustacions perquè la gent el conegui i no acabi desapareixent aquest producte. Badia es mostra “preocupat” pel futur d'aquest plat. Una llum d'esperança és la Fira del mostillo de Llimiana que se celebra al mes d'octubre i compta amb tallers i degustacions d'aquest plat.

La mestressa de casa Roca de Sant Martí de Barcedana, **Mònica Tomàs**, explica que és originària de Conques, al Pallars Jussà, on a casa sempre ha vist fer mostillo. A Sant Martí també, per tant, ha explicat que la recepta pot canviar una mica, depèn si agrada més dolç posar-hi més sucre o mel, però la base és la mateixa a totes les zones on es feia vi.

Tomàs ha explicat que és un plat de temporada que sempre li agrada tenir-lo a la carta del restaurant per la gent de la zona i perquè la gent que els visita i el desconeixen el puguin provar. Però destaca el valor de ser un plat que feien els nostres avantpassats que vol continuar conservant. Continuar elaborant-lo és un reconeixement cap a totes aquelles mestresses de casa que l'han fet fins ara, ha dit Tomàs.

OPTICALIA

2x1

MONOFOCALS · PROGRESSIVES · SOL

NOMÉS TU, COM TU

C/ Major - 85

La Seu D'Urgell Tel : 973 35 46 10

C / Àngel Guimerà - 17

Manresa

Tel : 93 872 54 71

Promoció vàlida del 14-09-25 al 30-12-25. Sempre es cobriran les ulleres d'import més alt. 1es ulleres: graduades de vista; lents monofocals o progressives; es podrà escollir qualsevol muntura de qualsevol marca disponible a l'establiment. 2es ulleres: graduades de sol o vista de les marques Trendi i Pull&Bear, amb la mateixa graduació i tractament que les 1es ulleres. També de sol sense graduació de les marques Trendi i Pull&Bear. Els productes sanitaris objecte d'aquesta promoció són conformes a les regulacions legals.

El Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici s'ampliarà en 2.000 hectàrees

Feliu Sirvent · Barruera

El secretari de Transició Ecològica, Jordi Sargatal, va aprofitar la celebració del 70è aniversari de la creació del Parc per anunciar-ho públicament.

Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici / Oriol Bosch

El passat 14 d'octubre es va celebrar a Barruera l'acte central de celebració del **70è aniversari de la creació del Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici**. El secretari de Transició Ecològica, **Jordi Sargatal**, va aprofitar l'acte per anunciar que "estem treballant amb l'ampliació que estarà al voltant de 2.000 hectàrees del Parc a la zona de la Vall Fosca". En concret, s'ampliarà en un total de 2.000 hectàrees repartides en 1.500 que seran part totalment del Parc Nacional i unes altres 500 que formaran part de la perifèria. Aquest detall és important, ja que el terreny que forma part oficialment del Parc Nacional té més protecció que la perifèria. Tot el terreny que agafarà el Parc **anirà cap a la Vall Fosca**, concretament, al municipi de la Torre de Capdella.

El secretari va explicar que es tracta d'una proposta treballada amb el territori i que "ens permetrà avançar en la millora de la conservació dels hàbitats i la biodiversitat d'un dels espais naturals protegits d'alta muntanya més importants de Catalunya". Sargatal també va aprofitar la presència en l'acte dels directors i responsables de la resta de Parcs Nacionals d'arreu de l'Estat per expressar la voluntat de la Generalitat de continuar col·laborant i estretint vincles. "El Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici forma part de la Xarxa de Parcs Nacionals i val la pena que treballem per enfortir aquesta xarxa", va afirmar el secretari de Transició Ecològica.

El director del Parc Nacional, **Lluís Florit**, també es va referir a la necessitat de continuar enfortint la coordinació no només entre administracions i altres parcs i entitats de conservació, sinó també amb el mateix territori i la gent que hi viu i hi treballa. Així mateix, va destacar que cal adaptar la gestió als efectes del canvi climàtic i avançar en la sostenibilitat de l'ús públic, amb la millora dels fluxos

“L'ampliació, d'unes 2.000 hectàrees, es farà cap a la zona de la Vall Fosca”

dels visitants, millorant la mobilitat sostenible i promovent els valors de respecte, responsabilitat i estima pel medi natural. "El Parc Nacional és un parc viu, arrelat i compromès que mira al futur amb consciència ecològica i vocació de servei públic", va manifestar Florit.

La celebració de l'aniversari del Parc Nacional es va completar amb la presentació d'un nou vídeo promocional del Parc. Així mateix, els dies 15 i 16 d'octubre es van organitzar a Caldes de Boí unes jornades d'investigació de la **Xarxa de Parcs Nacionals**, on es van donar a conèixer els principals projectes i línies d'investigació desenvolupats pels parcs nacionals.

Un moment de la celebració del 70è aniversari del Parc / govern.cat

goprinters
GRUP IMPRESSOR

Pensa ja en el teu CALENDARI 2026

Et dissenyem i produïm el teu calendari de paret i de sobretaula perquè el 2026 estigui organitzat i ple d'estil.

Tant si ets empresa com particular, personalitza el teu calendari i fes que cada dia compti.

973 35 01 46

pedidos@goprinters.es

www.goprinters.es

La teva EMPRESA equipada al COMPLET

*Tenim tots els subministraments
que la teva oficina necessita:*

- Papereria i material d'oficina
- Impressores i consumibles
- Higiene i neteja

Centralitza les compres, estalvia temps i gaudeix d'avantatges exclusius per empreses.

CARLIN
HIPERPAPELERIA - OFIMAIKET - OFIMÀTICA

Av. Salòria, 30
25700 - La Seu d'Urgell
T.: 973 361 50

250 anys d'aigua, memòria i família

Redacció · Els Banys de Sant Vicenç

Aquest 2025, el Balneari de Sant Vicenç celebra 250 anys des que Bartomeu Pal va adquirir el dret d'ús de les aigües termals a l'església. Des d'aleshores, vuit generacions han mantingut viu un llegat que combina terra, aigua i hospitalitat.

Parlem amb Marta Pal, actual responsable del balneari, que ha volgut commemorar l'aniversari amb un sopar-homenatge a la història familiar.

Entre records, emocions i mirades al futur, Marta ens convida a entendre que la seva és, sobretot, una trajectòria de continuïtat i arrels.

Marta, 250 anys no és poca cosa. Quan penses en aquesta xifra, què és el primer que et ve al cap?

Vertigen i companyia. Vertigen perquè 250 anys són molts, però també una sensació d'acompanyament. En mirar enrere i veure totes les generacions que m'han precedit, m'he sentit part d'una continuïtat molt més gran. Entenc que el present no és tan excepcional, sinó una baula més dins d'una història que ve de molt lluny.

Diuen que la història de la vostra família es pot llegir en tres cases: el Mas, la Casa Vella i la Casa Nova. Si n'haguessis de triar una, amb quina et quedaries i per què?

Amb la Casa Vella, perquè simbolitza resistència i renaixement. És la que ha sobreviscut a totes les èpoques i ha mantingut viva l'arrel familiar. Representa la força de començar de nou i la continuïtat de la nissaga.

La vostra història ha viscut guerres, renaixements i èpoques d'esplendor. Quin moment creus que defineix millor el caràcter dels Pal?

El moment de tornar a començar després de la guerra, quan tot estava destruït i la família va haver de refer-se des de zero. Això defineix el nostre esperit: perseverança més que triomf.

Aquest aniversari el celebren amb un menú degustació molt especial. Ens en pots parlar una mica?

El menú és un viatge per la història del Balneari i de la meua família. Vuit plats, cadascun inspirat en una època diferent, acompanyats de relats, músi-

“**Vuit generacions han mantingut, durant 250 anys, un llegat que combina terra, aigua i hospitalitat. En aquest temps, hi ha hagut èpoques de tota manera i cada generació ha sabut afrontar els reptes del seu temps**”

ca i imatges. No és només un sopar, sinó una experiència sensorial per viatjar en el temps amb nosaltres.

Preparant aquest sopar has reviscut moltes històries familiars. Hi ha algun record o alguna figura que t'hagi colpit especialment?

Sí, la d'Isabel Grau, que amb 14 anys va treballar als Banys i durant la guerra va mantenir viva la Casa Vella amagant-hi les gallines. També el meu pare Francisquet Pal, que va perdre-ho tot després d'una joventut acomodada. He entès que cada generació ha resistit com ha pogut, afrontant els seus propis reptes.

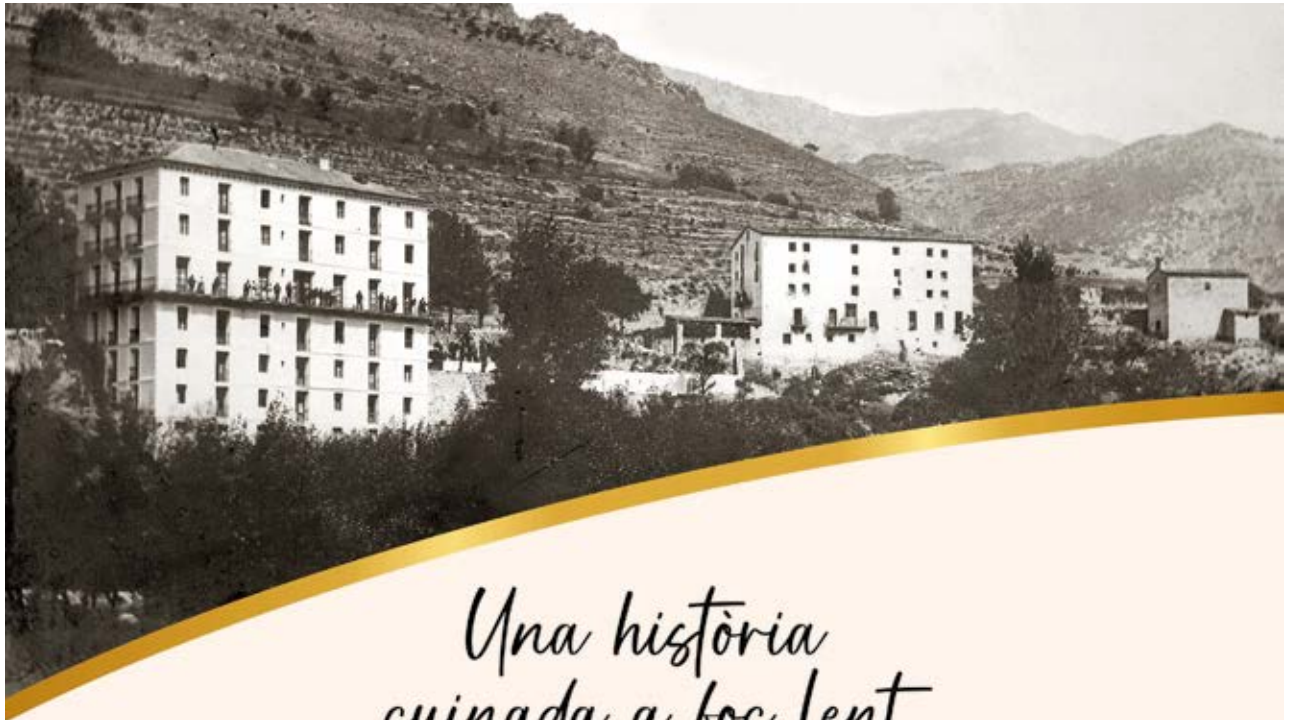
Parles sovint del ritme d'abans, més pausat i humà. Creus que avui encara sabem viure amb aquesta calma?

No. Ara tot és pressa i pantalles. La tecnologia ens roba el temps que hauria d'alliberar-nos. Abans la vida era més serena, sense llum ni missatges constants. El repte actual és recuperar una mica d'aquella lentitud.

Compartir el projecte amb el Pep Peña Blasi sembla gairebé poètic. Què significa per a tu tancar aquest cercle?

És un retorn als orígens: al segle XVII, una pubilla del Mas es va casar amb un noi de Bescaran, iniciant la família Pal. Segles després, la història es repeteix. Els noms canvien, però l'esperit continua.

Una història cuinada a foc lent

Complim 250 anys i ho celebrem
amb un sopar degustació únic

Viurem una vetllada sensorial i emotiva, amb
plats inspirats en cada època i maridats amb la
música del moment.

Les veus i els rostres del passat es fondran en un
relat visual i sonor que ens faran viatjar a través
del temps, des de 1740 fins al dia d'avui.

SANT VICENÇ
HOTEL • BALNEARI • RESTAURANT

250
anys
1775 • 2025

80 €
persona

Per reservar:

973 384 010 - 671 559 585
reserves@hotelsantvicenc.com

Les places són limitades.

**ELS DIJOUS I DISSABTES
DEL 13 AL 29 DE NOVEMBRE**

a les 20:30 h - Sala Església
Balneari de Sant Vicenç

L'IDAPA impulsa un seminari sobre noves tecnologies aplicades a la pedra seca

Redacció · Bellver de Cerdanya

Se celebrarà el 28 i 29 de novembre al Centre Cívic Escoles Velles Bellver de Cerdanya, en el marc de la Setmana de la Pedra Seca

L'IDAPA ha reforçat el seu compromís amb la preservació de les construccions de pedra seca / ©Museu de Camins

L'Institut per al Desenvolupament i la Promoció de l'Alt Pirineu i Aran (IDAPA) participa com a soci en el projecte **PETRA**, dins el programa **INTERREG POCTEFA 2021-2027** de la Unió Europea. Aquest projecte transfronterer té com a objectiu la **posada en valor, preservació i promoció de les tècniques de construcció en pedra seca**, una pràctica tradicional reconeguda com a **Patrimoni Immaterial de la Humanitat per la UNESCO des de 2018**.

L'IDAPA és líder i responsable de l'**Acció 4** del projecte PETRA, centrada en la **formació i transmissió del coneixement sobre la pedra seca**. Aquesta acció es desenvoluparà **entre el 2025 i el 2026** i s'estructura en tres eixos diferenciats:

1. Manual i currículum formatiu sobre pedra seca.

- Creació d'un **Pla de reconeixement de formació transfronterera**, que recopilarà i unificarà mòduls, continguts i durades de les formacions existents. Identificació d'oportunitats i noves tendències en el sector de la pedra seca.
- Elaboració d'un **manual formatiu de pedra seca** que reculli tècniques constructives, materials i bones pràctiques. Definició d'itineraris d'aprenentatge en construcció de pedra seca per a professionals i formadors.

2. Formacions tradicionals i innovadores en pedra seca.

■ Tallers teoricopràctics sobre tècniques tradicionals de construcció en pedra seca:

- Creació d'un **kit educatiu en format audiovisual** sobre la metodologia de recuperació d'elements en pedra seca. Aquest material servirà com a recurs formatiu.

3. Intercanvi de professionals i networking

- Organització d'una **trobada transfronterera entre professionals de la pedra seca i del sector turístic**. Aquest esdeveniment facilitarà l'intercanvi de coneixements i experiències, incloent presentacions de bones pràctiques, visites in situ a construccions de pedra seca i espais de debat.

- Promoció de la creació d'una **xarxa permanent de professionals del sector** per garantir la continuïtat de les relacions i la transferència de coneixements més enllà de la durada del projecte.

Seminari a Bellver de Cerdanya

Els pròxims 28 i 29 de novembre de 2025, en el marc de la **Setmana de la Pedra Seca**, el Centre Cívic Escoles Velles Bellver de Cerdanya, acollirà el seminari "**Construcció en Pedra Seca: de la tradició a la innovació**", una iniciativa impulsada per l'**Institut per al Desenvolupament i la Promoció de l'Alt Pirineu i Aran (IDAPA)** en el marc del **pro-**

jecte PETRA, cofinançat pel Programa Interreg VI-A Espanya-França-Andorra (POCTEFA 2021-2027).

El seminari s'adreça a responsables tècnics i polítics de la zona, professionals de la pedra seca, de l'arquitectura i la construcció, així com a persones interessades en tècniques sostenibles i de baix impacte ambiental. L'activitat, organitzada en col·laboració amb *Voltes Cooperativa d'Arquitectura* i *Orígens Escola Taller de Bioconstrucció*, vol fer valdre les tècniques de construcció en pedra seca i donar a conèixer **eines tecnològiques innovadores** que permeten estudiar, difondre i aplicar aquest patrimoni constructiu de manera sostenible.

Congrés a Andorra del 14 al 16 de novembre

Del 14 al 16 de novembre tindran lloc a Andorra un congrés orientat a la preservació i la difusió de la pedra seca i l'arquitectura tradicional, en el marc de les **Jornades de pedra seca - XIII Trobada APSAT 2025**.

Programa

El **divendres 14 de novembre** hi haurà la reunió de socis del Projecte PETRA, l'acte inaugural de les **Jornades de pedra seca. XIII Trobada APSAT 2025** i la presentació de la ponència de l'**Àmbit 1: Recerca en patrimoni**: Estudi, inventari, catalogació, paisatge, conservació i vocabulari vinculat a la construcció en pedra seca. Posteriorment, tindrà lloc la ponència introductòria i les comunicacions breus.

El **dissabte 15 de novembre**, el programa continuarà amb la ponència de l'**Àmbit 2: Formació i transmissió del saber fer**. Formació, tant reglada com no reglada, entesa com un instrument clau per garantir les bones pràctiques en l'aplicació de les tècniques constructives tradicionals. També s'ha organitzat un taller familiar de construccions de pedra seca en miniatura i una visita al Rec del Solà. A la tarda serà l'hora de la Ponència **Àmbit 3: Arquitectura i construcció tradicional**: Ús de tècniques i materials tradicionals, dedicats tant a obra nova com a la restauració d'estructures històriques.

El **diumenge 16 de novembre** al matí hi haurà una taula rodona organitzada per l'Associació *Gremi dels Margers de Catalunya* (AGMC), oberta a tothom. Es presentarà la **Setmana de la Pedra Seca 2025** que es farà del 19 de novembre al 7 de desembre, així com la seu de la XIV Trobada (2027) i el lliurament del V Premi Pedra Seca, que atorga l'APSAT a l'entitat o persona que hagi tingut una rellevància notòria en el treball sobre la pedra seca.

Foto: IDAPA

Foto: IDAPA

Rafael Lopez-Monó | IDAPA

Presenten el projecte 'Organyà Turisme' amb l'objectiu de millorar el posicionament turístic

Albert L. Cobo · Organyà

La iniciativa posa en valor el paisatge, les activitats a la natura, la gastronomia local i el llegat històric i literari.

Presentació del projecte 'Organyà Turisme' / @AjOrganya

El passat 17 d'octubre va tenir lloc, a la Sala Xart de l'Ajuntament d'Organyà, la presentació del projecte *Organyà Turisme*, una iniciativa que neix amb la voluntat de millorar el posicionament turístic de la vila dins el marc d'un turisme sostenible.

El projecte, que compta amb la col·laboració del Patronat de Turisme de les Terres de Lleida, té com a objectiu millorar la visibilitat de l'oferta turística del municipi, posant en valor els seus actius: el paisatge, les activitats a la natura (com el parapent, la BTT, el senderisme, el barranquisme o el caiac), la gastronomia, el llegat històric i literari vinculat a les Homilies, i la qualitat de vida del seu entorn rural.

Durant la presentació es va donar a conèixer la nova imatge i estratègia de promoció turística, així com les prin-

cipals línies de treball que es desenvoluparan els propers mesos, en estreta col·laboració amb el teixit associatiu, el sector empresarial i els agents del territori.

El projecte preveu un conjunt d'accions per potenciar els recursos turístics. Entre aquestes, destaca la creació d'un canal propi de Wikiloc amb rutes de senderisme, BTT, ciclisme, gravel, barranquisme, aventura i escalada; la promoció del parapent com a activitat de referència mundial, i la difusió del patrimoni històric i literari vinculat a les Homilies d'Organyà i a les fires locals. També s'ha impulsat l'enregistrament d'imatges a 360° del terme municipal per a Google Street View, l'elaboració de mapes turístics i, entre altres, la distribució d'estovalles interactives als restaurants per donar a conèixer els atractius locals.

Sorprèn clients i equips
amb detalls únics

de **Visuals**
Vinyls

Demana
pressupost sense
compromís al
623 181 737 ☎
info@visualsvinyls.com

Pas endavant de l'atenció a la salut mental a la Seu d'Urgell

Redacció · La Seu d'Urgell

Professionals de Salut Mental a les noves instal·lacions / Albert L. Cobo

L'atenció a la salut mental a l'Alt Urgell ha fet un pas endavant amb la posada en funcionament, el passat 10 d'octubre, de les noves instal·lacions del servei de rehabilitació comunitària i **hospital de dia de salut mental de la Seu d'Urgell**, a càrrec de Gestió de Serveis Sanitaris. Les noves dependències estan ubicades als baixos de la Fundació Sant Hospital, a l'espai on hi havia l'antic Centre d'Atenció Primària, i ocupen una superfície útil de 304 metres quadrats. En aquest espai hi treballen una desena de professionals dels àmbits de la psiquiatria, psicologia clínica, treball social, infermeria, educació social i teràpia ocupacional i, entre d'altres, es duu a terme el programa de serveis individualitzats, fins ara ubicat al Centre Cívic.

Coincidint amb el **Dia Mundial de la Salut Mental**, es va celebrar una jornada de portes obertes i una visita per als usuaris, les seves famílies, institucions i entitats d'aquest sector. El centre té un espai de recepció i espera, dues àrees d'atenció directa individual, una àrea de gestió, dues sales polivalents, magatzem, sala de cures i medicació, sala de descans, banys, dutxes, vestidor i cuina-menjador. El pressupost total de les obres amb equipament **ha estat de 726.300 euros**.

Més d'una setantena de pacients atesos

L'hospital de dia compta amb quatre places i durant el 2024 es **van atendre 31 pacients**. El seu objectiu és el diagnòstic i tractament psiquiàtric en un moment agut o subagut de la malaltia, incidint en la seva millora o curació clínica com a alternativa a l'hospitalització convencional, ja que aquesta implicaria una separació del seu entorn familiar i comunitari.

La Seu d'Urgell ret un sentit homenatge a Miquel Caminal

Redacció · La Seu d'Urgell

©FeliuSirvent

El Pla de les Forques de la Seu d'Urgell va acollir, el passat 12 d'octubre, un homenatge a Miquel Caminal i Cerdà, organitzat pel Club Sedis Aeromodelisme. Durant el transcurs de l'acte, es va descobrir una placa commemorativa, col·locada damunt d'una roca de grans dimensions.

Organitzen una sessió de construcció de murs de pedra seca

Redacció · Castellciutat

@EspaiErmengol

L'**Espai Ermengol-Museu de la Ciutat** de la Seu d'Urgell va organitzar, el passat 12 d'octubre, una sessió pràctica i gratuïta de construcció de murs de pedra seca. La jornada estava prevista inicialment per al 21 de setembre, però es va haver d'ajornar a causa de la climatologia.

La pràctica va tenir lloc en un mur esfondrat del camí històric de Parrota, entre Castellciutat i Anserall.

<ul style="list-style-type: none"> ✓ Pinsos i barreges per a tots els animals ✓ Llavors, adobs, fitosanitaris i jardineria ✓ Serveis i treballs agrícoles ✓ Gestoria i assegurances ✓ Serveis veterinaris ✓ Agrobotiga 			<p>Marques disponibles de pèl·lets:</p> <p>Qualitat: EN Plus A1</p> <p>enerbio</p> <p>Qualitat: EN Plus A1 disponible en sac de 15 kg</p> <p></p> <p>Venda a l'engròs i al detall obert a socis i no socis</p>
<p>☎ pire@coopirenaica.com</p> <p>📍 Pirenaicascl</p> <p>☎ 659-448-538</p>	<p>LA SEU D'URGELL</p> <p>C/ Sant Ermengol, 48</p> <p>☎ 973 35 51 94</p>	<p>PUIGCERDÀ</p> <p>Av. Pirineus, 27</p> <p>☎ 972 88 47 12</p>	<p>BELLVER DE CERDANYA</p> <p>Pg. Pere Elies, s/n</p> <p>☎ 973 51 08 52</p>

La Jornada de Cultura i Patrimoni destaca el paper de Bellver en l'àmbit històric i cultural

Feliu Sirvent · Bellver de Cerdanya

Prop d'un centenar de persones inscrites van gaudir de les diferents ponències i activitats programades.

Josep Maria Solé Sabaté, Jordi Abella, Carles Gascón i Erola Simon, durant una de les ponències / @QBru

El Centre Cívic “Escoles Velles” de Bellver de Cerdanya va acollir el 18 d'octubre la jornada, **‘Bellver de Cerdanya 800 anys de història. Jornada de Cultura i Patrimoni’**, per commemorar el **800 aniversari** de la seva fundació.

El programa estava pensat per tal de donar a conèixer els fets històrics més rellevants de la vila i el seu patrimoni. També hi havia la voluntat que la trobada servís com una acció per conèixer l'estat de la qüestió del món cultural i patrimonial al Pirineu i al mateix temps com un punt de trobada entre els diversos agents culturals del territori i per constituir una plataforma de reflexió i cooperació cap el futur.

Així doncs, la primera part d'aquesta jornada va tenir un eix temàtic vinculat clarament a l'època medieval de la vila de Bellver i al seu entorn. Tot seguit la jornada va centrar

“ **Bellver debat sobre la seva història en el 800 aniversari de la fundació de la vila** ”

el seu punt d'interès en la història més recent de Bellver de Cerdanya.

La diada es va tancar amb una taula rodona amb la participació de diverses persones reconegudes del territori i que exerceixen la seva processió en entitats i institucions pirinenques. L'objectiu va ser establir l'estat de la qüestió en relació a la recerca i la conservació del patrimoni de les terres pirinenques. Per tal de poder definir les mancances i les necessitats del territori i poder afrontar millor el futur.

Els diversos ponents de la jornada, coordinada per **Josep Maria Solé i Sabaté**, eren reconeguts historiadors i destacades persones del món de la cultura.

- Obra nueva
- Todo tipo de reformas
- Trabajos en pladur y yeso
- Rebozados, monocapas y microcemento
- Aislamientos térmicos y acústicos
- Impermeabilización de terrazas
- Alicatados
- Cocinas y baños
- Pintura y decoración

Disfrutamos con lo que hacemos

Joaquim Viola, 9 Baixos · 25700 · La Seu d'Urgell • Tel. 973 361 320 - administracion@andresousa.eu

Puigcerdà vol preservar la identitat del centre i protegir el comerç local

Redacció · Puigcerdà

Carrer Major de Puigcerdà / Feliu Sirvent

Amb l'objectiu de "preservar la identitat del centre urbà i promoure un desenvolupament comercial sostenible", l'Ajuntament de Puigcerdà ha iniciat l'elaboració d'un pla de millora urbana dels usos comercials del municipi. Aquesta iniciativa permetrà analitzar amb detall la situació actual del teixit comercial i definir criteris que afavoreixin la diversificació, l'arrelament i la convivència.

Per tal de garantir una "planificació rigorosa i coherent", la Junta de Govern Local de l'Ajuntament de Puigcerdà va aprovar una mesura provisional que estableix una pausa temporal —de fins a un any— en la **tramitació de noves llicències** per a determinades activitats comercials. Aquesta suspensió afecta: perruqueries i centres d'estètica, bugaderies, establiments de telecomunicacions, basars, supermercats 24 hores, locutoris, bars i restaurants de menjar ràpid, i, explotació de màquines accionades amb monedes.

Aprovada per unanimitat

Segons l'Ajuntament, aquesta decisió "**no és improvisada ni arriba tard**". Amb aquesta acció, l'Ajuntament de Puigcerdà fa un pas endavant per "consolidar un comerç local viu, divers i integrador", que contribueixi a la cohesió social i al dinamisme econòmic de la capital de la Cerdanya.

El pla permetrà sotmetre les activitats a una anàlisi específica per valorar-ne la compatibilitat amb el model de Vila que volem construir: una Vila amb criteri, arrelament i convivència.

Voluntaris recullen més de 1.300 Kg de residus al camí d'en Calvera

Redacció · Llívia

©Toni Olm

Més 1.300 quilos de residus es van recollir, el passat 11 d'octubre, de la zona de l'antic abocador, al camí d'en Calvera, a Llívia. Un grup de 13 voluntaris van participar en la neteja de l'entorn de Llívia, en una iniciativa organitzada per Cerdanya en Acció pel Clima amb la col·laboració de Per una Catalunya Neta i l'Ajuntament de Llívia.

La Molina encara la recta final de les obres del Niu de l'Àliga

Redacció · La Molina

©FGCcorporatiu

L'estació de La Molina afronta la fase final de les obres de rehabilitació del conjunt d'edificis i instal·lacions del Niu de l'Àliga. L'actuació consisteix en l'adequació del refugi, l'habilitació de les cobertes per a la construcció d'una àmplia terrassa, nous banys públics, la construcció d'una sala polivalent i la reordenació dels accessos.

ALUMINI · VIDRE · PERSIANES

f @ Tecnia tancaments

Finestres: Alumini · PVC · Fusta
Persianes: Enrotllables · Orientables
Vidres
Mampares de bany
Mosquiteres
Façanes d'alumini

La Seu d'Urgell · Lleida

M. 610 929 435 · 651 937 945

tecniatancaments@gmail.com

Recullen les vaques de la muntanya de Tor a cavall per agilitzar la feina

Marta Lluvich / ACN · Tor

Uns 450 animals passen l'estiu en un terreny d'unes 4.800 hectàrees.

La ramada de vaques passa pel mig del poble de Tor, al Pallars Sobirà / Marta Lluvich

A mb l'arribada de la tardor els ramaders pugen a la muntanya per emportar-se els animals altre cop cap a casa i que no els sorprengui alguna nevada i el fred de l'hivern. A Tor, al Pallars Sobirà, hi passen l'estiu prop de 450 animals, entre vaques i cavalls. Els primers a retirar de les muntanyes sempre són les vaques i a Tor, per agilitzar la feina ho fan a cavall. Els animals, repartits per tota la muntanya en petits ramats, els van agrupant fins a tenir-los tots junt per portar-los direcció al poble. Els germans **Lázaro** i **Pablo Moreno**, ramaders i experts genets, aquest dimecres i dijous, han resseguit cada racó de la muntanya fins a reunir totes les vaques que van pujar i separar les de cada propietari.

Anar a cavall i l'ajuda dels gossos d'atura els facilita la feina d'anar recollint cada animal i no haver de fer llargues distàncies a peu. Els walkie-talkies i binocles són la tecnologia que fan servir per trobar les vaques. La cobertura de mòbil és inexistent i el Lázaro, el Pablo i els ramaders que els ajuden no es poden comunicar d'una punta de muntanya a l'altra. I els collars GPS tampoc els poden utilitzar per al mateix motiu; manca de cobertura.

Al final, dalt del cavall i acompanyats per dos gossos han conduït les vaques des del port de Cabús (2.302 me-

“ Les vaques han estat quatre mesos, de juny a setembre, a l'alta muntanya ”

tres) fins a una finca més avall de Tor (1.649 metres) on s'han triat.

Amb la baixada de les vaques i la tria s'han acabat quatre mesos, de juny a setembre, on els animals, han viscut a les pastures d'alta muntanya, unes 4.500 hectàrees. A Tor a diferència d'altres muntanyes no hi ha vaquer que les guarda tot l'estiu i són els mateixos ramaders els que periòdicament pugen a comprovar que tot està en ordre. I a darrera hora, després de set o vuit hores de feina, una darrera repassada a cavall per tota la muntanya per comprovar que no quedi cap animal darrere d'un pic o al mig del bosc.

I a darrera hora, després de set o vuit hores de feina, una darrera repassada a cavall per tota la muntanya per comprovar que no quedi cap animal darrere d'un pic o al mig del bosc.

El PSC celebra que s'hagin activat les obres del reg de la Conca de Tremp

Redacció · Sort

Visita del grup parlamentari socialista al Pallars / sort.cat

El president del grup parlamentari Socialistes–Units per Avançar, **Ferran Pedret**, va fer, el passat 17 d'octubre, una visita a Tremp, Sort i Alins. Pedret, que va visitar les obres d'**ampliació i modernització del Regadiu de la Conca de Tremp**, va dir que "celebrem que després de molts anys s'hagin reiniciat els treballs d'una obra que suposarà duplicar el reg a la Conca, passant de 1.800 a 4.600 hectàrees de regadiu. Això és un projecte transformador que obre oportunitats de futur per Tremp i entorn" i va avançar "un nou Pla Director de Mobilitat que reculli algunes de les demandes del territori i la ciutadania".

El Museu de la Sal es consolida com a punt de trobada cultural i turístic

Redacció · Gerri de la Sal

@pnalpirineu

En els mesos de juny, juliol, agost i setembre un total de 4.969 persones han participat en les activitats pròpies organitzades des del Museu: les visites guiades, les visites lliure, les visites teatralitzades amb Esperanceta de Casa Gassia, les visites guiades a les salines, l'activitat familiar escape room i la cinquena edició del FestaSal. A més, prop de 2.500 persones han assistit a les activitats culturals que el Reial Alfollí de Gerri ha acollit al llarg d'aquests quatre mesos:

Un total de 7 exposicions temporals han suposat un augment significatiu del nombre d'assistents al Reial Alfollí de Gerri de la Sal respecte l'any 2024 en gairebé 3.000 nous participants.

FEMIA Ascensors

PROJECTES CLAU EN MA__MANTENIMENTS__
REHABILITACIONS__MODERNITZACIONS__
ADAPTACIO D' ASCENSORS__SERVEI 24 HORES

ASCENSORS
HOME LIFT
MUNTA CÀRREGUES
MUNTA PLATS
MUNTA COTXES
PLATAFORMES ELEVADORES
CADIRES PUJA ESCALES

www.femiascensors.com

AV. ALCALDE ALTISENT N°16
25620 TREMP +34648164551

Torres tanca la campanya de la verema amb la varietat ancestral pirene que té al Pallars Jussà

Marta Lluvich / ACN · Palau de Noguera

Aquesta temporada en sortiran unes 3.000 ampolles d'aquest raïm anterior a la fil·loxera.

Veremant la varietat ancestral pirene a la finca que Torres té al Pallars Jussà / Marta Lluvich

Torres va ser el primer celler a replantar vinyes a gairebé mil metres, al Pallars Jussà. I ho va fer amb varietats prefil·loxèriques. Una d'aquestes varietats ancestral de raïm és pirine, varietat amb la que Torres, fa unes tres setmanes va donar per finalitzada la verema a la finca de Sant Miquel de Tremp, situada a uns 950 metres d'altitud. Van començar amb una hectàrea d'experimentació i ja superen les sis. Aquesta temporada en sortiran unes 3.000 ampolles. Amb aquesta varietat recuperada Torres posa fi, un any més, a una campanya que acaba una setmana abans que l'any passat, després de vuit setmanes d'intens treball a la vinya i el celler.

El projecte de recuperar varietats ancestrals per part de la família Torres va començar fa més de trenta anys. Buscant arreu varietats úniques per fer-ne una anàlisi d'ADN i comparar-les amb més de 5.000 varietats existents a la resta d'Europa. Torres ha localitzat més de 50 varietats per-

“ El projecte de recuperar varietats ancestrals per part de la família Torres va començar fa més de 30 anys ”

dudes i una d'aquestes és la pirine amb capacitat per adaptar-se a les altes temperatures i a la sequera a conseqüència de l'escalfament global. Entre les varietats ancestrals que van recuperar hi ha Grans Murallès, Clos Ancestral o pirene que és una varietat amb un important interès enològic i amb capacitat per afrontar el canvi climàtic. Per Torres vinyes d'alçada i varietats ancestrals és una molt bona combinació per fer front al canvi climàtic.

L'enòleg de Torres, **David Barriche**, va explicar que el resultat és “un vi experimental de producció molt limitada i elaborat íntegrament amb la varietat negra del mateix nom”.

Espai cultural,
lúdic i gastronòmic

Cal Serni

www.calserni.com
Tel: 973 35 28 09

Denuncien espolis en el jaciment del Castell Sobirà de Sant Gervàs

Marta Lluvich / ACN · Sant Gervàs

Excavacions a la part alta del recinte del castell / Marta Lluvich

L'equip d'arqueòlegs que treballa al Castelló Sobirà de Sant Gervàs han denunciat que persones amb detectors de metall han espoliat el jaciment. Els fets es van produir el passat mes d'octubre quan van detectar al jaciment deu forats d'on previsiblement s'havia extret materials. Els responsables de l'excavació van posar una denúncia davant dels Mossos d'Esquadra per aquest fet, que està prohibit per la llei i constitueix un delictes contra el patrimoni. Els arqueòlegs van indicar que fets com aquest provoquen "un greu perjudici" per a la recerca arqueològica i van afegir que "el mal que han fet és irreparable".

L'Ajuntament de Tremp regula els habitatges d'ús turístic al municipi

Redacció · Tremp

L'Ajuntament de Tremp ha aprovat definitivament la nova ordenança que regula els habitatges d'ús turístic (HUT'S) al municipi. Amb aquesta mesura es vol garantir l'equilibri entre l'activitat turística i les necessitats d'habitatge dels veïns i veïnes, responen al creixement d'aquest tipus d'allotjaments i als seus efectes sobre el mercat del lloguer residencial en una ciutat declarada zona tensionada.

L'ordenança estableix una sèrie de requisits per als propietaris i gestors d'HUT'S per garantir que aquests habitatges prestin un servei de qualitat.

AIXALDA
Neteja de xemeneies

Neteja de xemeneies de llenya,
gasoil, pèllets...

Neteja d'extractors de cuines
industrials i domèstiques

Inspeccions de conductes
amb càmera de TV

Fethi: 674 638 771 / 642 185 425 aixaldapirineus@gmail.com

Ingressen a l'Arxiu Comarcal de l'Alta Ribagorça tres documents de Barruera d'alt valor històric

Redacció · Barruera

Es tracta de dos llibres sacramentals (1564–1734) i un pergamí musical del segle XII, el document més antic conservat a l'Arxiu.

Els materials ingressats a l'arxiu van ser rescatats per Daniel Montañà / CCAR

L'Arxiu Comarcal de l'Alta Ribagorça ha incorporat recentment tres documents d'alt valor històric provinents de l'antiga abadieta de Barruera. Els materials, que havien estat rescatats a principis dels anys noranta per **Daniel Montañà Buchaca**, consisteixen en dos llibres sacramentals datats entre 1564 i 1734 i un pergamí amb una partitura musical (Antifonari) datat cap a l'any 1150, que passa a ser el document més antic conservat al centre.

Aquests documents van ser localitzats després de l'esfondrament de l'abadieta, quan **Javier Pallarès Jordana**, veí de Barruera, en va recuperar dos llibres antics que estaven a punt de ser destruïts. Coneixedor de la passió de Daniel Montañà per la documentació històrica, li'n va fer entrega perquè en tingués cura. Des d'aleshores, Montañà ha custodiat i conservat aquests volums, mostrant una gran sensibilitat envers el patrimoni documental del territori.

Amb la creació de l'Arxiu Comarcal, el doctor Montañà ha decidit cedir aquests materials en règim de comodatiu, garantint-ne així la seva preservació i difusió pública.

Els llibres sacramentals, coneguts també com a *Quin-*

“Aquests documents van ser localitzats després de l'esfondrament de l'abadieta”

que libri, contenen registres de batejos, matrimonis, defuncions, testaments, confirmacions, excomunicacions, comptes i altres anotacions que aporten informació molt valuosa sobre la vida i els habitants de la parròquia de Sant Feliu de Barruera entre els segles XVI i XVIII. El pergamí del segle XII, que actuava com a coberta d'un dels llibres, és un testimoni excepcional de la reutilització de materials antics i ha sobreviscut fins avui gràcies a aquesta pràctica.

L'any 2007, els documents van ser restaurats pel conservador **Antoni Esparó Torras**, que va consolidar les fulles, reparar buits i estrips, recosir les cobertes i separar i aplanar el pergamí, garantint-ne un estat de conservació òptim.

Amb aquest ingrés, l'Arxiu Comarcal incorpora un nou pergamí al seu quadre de fons i amplia la seva col·lecció amb un conjunt documental d'extraordinari valor patrimonial i històric per a la comarca i, especialment, per a la Vall de Boí. Els documents estaran properament disponibles per a la consulta presencial a les instal·lacions de l'Arxiu.

pirineja.cat

AGENDA CULTURAL DE L'ALT PIRINEU I ARAN

Finançament per a l'escorxador del Pont de Suert i l'obrador de Vilaller

Redacció · Vilaller

Ramon Jordana a la seva explotació de Barruera / Feliu Sirvent

El **Consell Comarcal de l'Alta Ribagorça** ha confirmat el finançament de les actuacions de millora a dos equipaments de titularitat municipal però de gestió comarcal: l'escorxador del Pont de Suert i el nou obrador comarcal de Vilaller.

El projecte de modernització de l'escorxador comarcal del Pont de Suert, gestionat pel Consell Comarcal des de 1990, suposa una **inversió de 177.507 euros**. Les obres inclouen la substitució de la coberta actual de fibrociment per un nou teulat, la renovació dels corrals d'animals, la instal·lació d'un nou sistema de refrigeració i la creació d'un espai específic per a la gestió dels residus. Aquesta actuació permetrà millorar la capacitat i l'eficiència del servei, adaptar les instal·lacions a la normativa actual i garantir un funcionament òptim d'un equipament essencial.

L'altra actuació prevista és la transformació de l'antic escorxador municipal de Vilaller en un obrador comarcal compartit, amb un **pressupost de 201.091,00 euros**. El projecte contempla la retirada de la coberta de fibrociment amb amiant i la seva substitució per una nova coberta.

Boí Taüll acollirà al març la 71a trobada mundial de periodistes d'esquí

Redacció · Boí Taüll

@govern.cat

L'estació de muntanya de Boí Taüll, de Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (FGC), acollirà la primera setmana de març de 2026, la **71a Trobada mundial de periodistes d'esquí**, un esdeveniment que reunirà a uns 120 informadors de 32 països a l'entorn de la Vall de Boí.

El president de Ferrocarrils, **Carles Ruiz Novella**, i el periodista canadenc i president de l'Ski Club Internacional des Journalistes (SCIJ) **Frederick Wallace**, van signar l'acord per a la celebració d'aquesta trobada, que serà la sisena vegada que es faci a Catalunya. Per a Ruiz, "la trobada anual de l'SCIJ és una oportunitat per promoció i donar més visibilitat a l'estació de Boí Taüll, que els darrers anys s'ha posicionat a nivell mundial com a seu de diferents proves internacionals d'esquí de muntanya". "Estic segur que aquest esdeveniment donarà oportunitats a les dues institucions", va afegir.

Durant aquesta trobada, se celebrarà l'Assemblea General Anual de l'entitat i és duran a terme seminaris educatius i rodes informatives per a mitjans, dirigides per experts en diversos àmbits. Les sessions abordaran també temes d'interès per a la comunitat periodística.

TOT en contraincendis i més...

Member of OHS Publication
PIROS
 SEGURITAT

Av. Salòria, 71 - 25700 La Seu d'Urgell
 Tel. 973 35 05 66 - 682 75 72 04

info@pirosseguretats.es - www.pirosseguretats.es

2x1

Aquest mes de novembre en extintors
paga 1 i emporta't 2

Les inaugure era Casa deth Haro “Musèu des Hèstes deth Huec”

Redacció · Aran

Aguest equipament ei integrat laguens deth Hilat de Musèus deth Conselh Generau d'Aran.

Inauguracion dera Casa deth Haro “Musèu des Hèstes deth Huec” / @shalmodovar

Et passat dissabte, 25 d'octobre, s'inaugurèc era Casa deth Haro “Musèu des Hèstes deth Huec”, eth primèr espaci museuístic en terçon de Quate lòcs. Er acte siguèc presidit pera sindica d'Aran, **Maria Vergés**, era conselhèra de Cultura dera Generalitat, **Sònia Hernández**, e er alcalde de Les, **Andreu Cortés**.

En 2017 comencèren es primèrs passi entà convertir era antica biblioteca de Les e Archiu Calzado en centre expositiu. Era iniciatiua neishec d'un acòrd entre era Generalitat de Catalonha, er Ajuntament de Les e eth Conselh Generau d'Aran, que n'assumís era gestion laguens deth Hilat de Musèus dera Val d'Aran.

Un còp aprovada era cession der usatge dera bastissa ath Conselh Generau, comencèc era rehabilitacion, òbra acabada en 2021. Eth projècte museografic se definic en

“ Aguest equipament ei integrat laguens deth Hilat de Musèus deth Conselh d'Aran ”

2023 e s'executèc ath long de 2024 e 2025.

Aguest equipament ei integrat laguens deth Hilat de Musèus deth Conselh Generau d'Aran, gràcies ath conveni signat entre era institucion aranesa e er Ajuntament de Les a on se contemple tanben eth Castèth Pijaoèrt.

Er espaci expositiu consistís en ua sala de 96 m2, dividida en tres espacis entà explicar eth fenomèn des hèstes deth huec: Pirenèus, ua tèrra de huec; Aran, ua istòria de huec; e Les, ua hèsta de huec. A trauès d'aguesti tres espacis se hè a conéisher des dera origina dera hèsta pagana, se recor eth territòri deth Pirenèu.

OPTICA ISERN

Carrer Major, 72
25700 La Seu d'Urgell
opticaisern@gmail.com
Telf. 973 350 523

Important augment dera remassada d'organica ena Val d'Aran

Redacció · Vielha

Important augment dera remassada d'organica / @conselharan

Era analizi des donades dera remassada de residus organics ena Val d'Aran dempús dera implantacion deth pòrta a pòrta tà grani productors demòstre que, entre es mesi de gèr e seteme de 2025 s'an recuperat 398 t (tones) de fraccion organica, que contrasten damb es 246 t de tot eth 2024.

Eth passat mes d'abriu se metec en marcha eth nau model de remassada selectiva en otèls, restaurants, granes superfícies e comèrci, de manèra progressiva, e cinc mesi dempús s'a podut constatar qu'era remassada d'organica en aquest periòde a estat de 321 tones. Ad aquesta quantitat i cau híger çò que respècte a d'autes fraccions, a on es chiffres tanben s'an incrementat damb aquesta remassada selectiva.

Entre es mesi de gèr a seteme, era remassada selectiva de papèr e carton a aumentat un 14%, eth plastic un 20%, e en veire i a auut ua pujada deth 2%.

Damb er increment de remassada selectiva s'amendris era fraccion dera rèsta (residu sense separar) en un 9%, çò que constate era efectivitat deth sistèma en tot apropar es donades as qu'era UE exigís coma d'obligat compliment, qu'entà 2030 aurien d'arribar ath 30% en tot esvitar atau grani increments de còsti.

Impuls as hilats de calor damb biomassa ena Val d'Aran

Redacció · Arròs

@conselharan

Laguens dera estrategia de gestion territorialu impulsada peth govèrn d'Aran, era maxima institucion aranesa trabalhe en diuersi estudis de viabilitat entath desplegament de hilats de calor en quate pòbles aranesi.

Naut Aran esdevie Region Mondiau dera Gastronomia de Catalonha

Redacció · Naut Aran

@ajnautaran

Naut Aran amièc a tèrme un acte vinculat ara gastronomia a on mès de 200 personas s'amassèren ena Sala Polivalenta de Salardú entà gustar plats tipics de tardor qu'auien coma èish centrau eth misharnon.

Operatives amb dron:

- Fotografia i vídeo aeri 4K
- Retransmissió en directe
- Live a xarxes socials
- Recerca de persones
- Recerca de bestiar i mascotes
- Mapeig de terreny (RTK)

Tens plaques solars?

Cal revisar-les anualment

- Maximitza la producció
- Rentabilitza la inversió
- Redueix el risc d'incendi

Inspecció amb dron òptica + tèrmica

www.aurobotics.cat

Tif.: 696537047

@aurobotics.cat

Els treballs sobre el Castell de Bragafolls permeten trobar fragments d'una torre, la muralla i el fossat

Redacció · Sant Julià de Lòria

Finalitza la primera fase d'intervenció sobre aquest jaciment, impulsada pel Departament de Patrimoni Cultural, que es reprendrà el 2026.

Intervenció al Castell de Bragafolls a Sant Julià de Lòria / @GovernAndorra

El Departament de Patrimoni Cultural del Ministeri de Cultura del Govern ha finalitzat la primera fase de les intervencions sobre l'espai de presumpció arqueològica del Castell del Roc de l'Àliga (Sant Julià de Lòria), partint de la hipòtesi que aquest jaciment podria correspondre al Castell de Bragafolls. Els treballs sobre el jaciment han consistit en l'obertura d'un sondeig al fossat, un al capdamunt del turó i un tercer al vessant.

Els sondejos han permès, d'una banda, confirmar la hipòtesi que l'estructura situada al vessant nord del turó és un fossat, possiblement excavat a partir d'una erosió natural i modificat posteriorment per acció humana, segons ha exposat l'arqueòleg del Departament, Abel Fortó. Aquesta estructura presenta una fondària d'uns 5 metres i recorda altres exemples similars, com el d'Os de Civis, prop de l'església de Sant Pere.

D'altra banda, s'ha identificat una estructura trapezial al capdamunt del turó, orientada cap al fossat, que podria ser una torre. Aquesta s'adossa a un mur que tanca la part superior del turó, probablement corresponent a una muralla. Les estructures conserven una alçada d'entre 130 i 190 cm, tot i que el nivell d'enderroc és considerable. A més, durant aquest sondeig s'ha trobat una moneda d'època medieval, tot i que encara no se n'ha pogut precisar la datació.

Davant aquests resultats, el Departament de Patrimoni Cultural té la voluntat de programar una segona fase de l'excavació en extensió l'any 2026, amb l'objectiu de contrastar i ampliar les dades obtingudes en aquesta primera

“ La primera i única referència documental que es conserva del Castell de Bragafolls és un text datat de l'any 1005 ”

campanya, que ha despertat un gran interès científic i permetrà contrastar les fonts documentals conservades.

Els treballs arqueològics es van iniciar el passat 29 de setembre. Aquesta intervenció compta amb la col·laboració científica de la Universitat de Barcelona i amb el suport logístic del Comú de Sant Julià de Lòria, que s'ha encarregat del desbrossat i de la neteja de la zona per tal de facilitar la intervenció arqueològica.

Un jaciment històric de gran interès

La primera i única referència documental que es conserva del Castell de Bragafolls és un text datat de l'any 1005, en el qual s'esmenta el que la historiografia ha anomenat l'"afer de Bragafolls". Segons el document, el comte Borrell II hauria construït aquest castell contra els andorrans i l'hauria adjudicat a l'ardiaca Sendred, que exercia també com a batlle comtal de les valls d'Andorra. Davant d'aquesta situació, les comunitats locals es van rebel·lar, van assetjar el castell i el van prendre. Es tracta, doncs, de la primera acció col·lectiva de la qual es té constància, en què els habitants de les valls es van enfrontar de manera directa a un procés de feudalització que començava a estendre's per occident.

Andorra i el Vaticà aborden el tema de la despenalització de l'avortament

Redacció · Andorra la Vella

Reunió del cap de Govern d'Andorra, Xavier Espot, amb el cardenal Pietro Parolin / govern.ad

El cap de Govern d'Andorra, **Xavier Espot**, i el ministre de Relacions Institucionals, **Ladislau Baró**, juntament amb l'ambaixador a la Santa Seu, **Carles Álvarez**, es van reunir el passat 22 d'octubre al Vaticà amb el secretari d'Estat de la Santa Seu, el cardenal **Pietro Parolin**, en el marc del diàleg institucional que mantenen les dues parts per abordar el procés de despenalització de l'avortament a Andorra.

Durant la trobada, les dues delegacions van reafirmar el compromís compartit per continuar treballant de manera constructiva amb l'objectiu de disposar en els propers mesos d'una proposta de text legislatiu.

Les parts van coincidir que es tracta d'un assumpte d'una gran complexitat jurídica, institucional i social, que requereix un desenvolupament tècnic acurat.

El Govern d'Andorra i la Santa Seu asseguren que mantenen la voluntat de trobar una solució que permeti fer compatible el manteniment de l'estructura institucional del país i l'avenç significatiu en el reconeixement dels drets de les dones.

Distinció de Gran Oficial de la Legió d'Honor per al bisbe emèrit d'Urgell

Redacció · Andorra la Vella

El Bisbe emèrit d'Urgell, Joan-Enric Vives, i ex Copríncep d'Andorra, ha rebut la distinció de Gran Oficial de la Legió d'Honor, de mans del President de la República francesa i Copríncep d'Andorra, Emmanuel Macron.

Andorra i Catalunya avaluaran línies d'actuació en matèria assistencial

Redacció · Andorra la Vella

La ministra de Salut del Govern d'Andorra, **Helena Mas**, va rebre el passat 13 d'octubre la consellera de Salut de la Generalitat, **Olga Pané**. La vista és la primera des del canvi en el govern català i va servir per continuar avançant en la col·laboració existent entre Andorra i Catalunya.

CARNISSERIA
CHARLIE

Sant Ermengol, 5 · La Seu d'Urgell

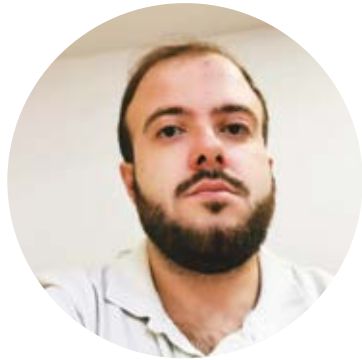
Telf. 973 360 999

charliecam@hotmail.com

www.carnisseriacharlie.com

Ara fa cent anys, el Capità General passa revista al sometent a la Seu d'Urgell (Novembre, 1925)

Daniel Fité Erill · Historiador. Graduat en Història (UB) i estudiant del Grau en Dret (UOC)

A principis del mes de novembre de 1925, el món vivia pendent dels esdeveniments desenrotllats al Pròxim Orient, davant de «la destrucció absoluta, por el hierro y por el fuego, de una parte de Damasco y la matanza de varios millares de personas, mujeres, niños y ciu-

dadanos inermes en su mayoría» per les tropes colonials franceses establertes a Síria, «á las órdenes del Alto Comisario francés y mandatario de la Sociedad de Naciones, general Sarrail».

En el context del setè aniversari de l'armistici de la Gran Guerra, l'escàndol sacsejava els fonaments de la contradictòria moral europea enmig del dol per la desaparició de Max Linder, una de les figures universals del cinema, «á quien los negros fantasmas de la neurastenia habían llevado a la muerte». A Anglaterra, el món científic mostrava la seva admiració davant de l'invent del «autogiro» del «ingeniero D. Juan de la Cierva [...] llamado á resolver uno de los más interesantes problemas de esa arma del progreso que es la civilización». Les llums i les ombres de la modernitat conviuen en aquells dies a les nostres muntanyes amb l'arribada inexorable dels primers grans temporals.

El divendres, dia 6 de novembre de 1925, a la Seu d'Urgell acabava la «tradicional Fira de Tots Sants, que s'ha vist extremadament concorreguda». Els ramaders havien cotitzat el bestiar boví a preus elevadíssims tot i l'escassa animació en les transaccions respecte als anys anteriors. Els «Autos de transportes» des de la veïna capital de la Cerdanya havien sortit i arribat, tots els dies, «ocupados completamente de viajeros que iban y venían de tan importantes ferias». A les vuit del vespre d'aquell dia, quan els embalums de la fira encara poblaven la ciutat, el ple de l'Ajuntament de la Seu d'Urgell es va reunir de forma extraordinària a la Casa de la Ciutat, «bajo la presidencia del Sr. Alcalde D. Luis Call Ruf» de cal Pinellet.

Acte seguit, va ocupar la presidència el «Sr. Delegado Gubernativo D. José Valldaura» manifestant que l'objecte de la sessió era donar compte «de la visita que oficialmente tiene anunciada a esta Ciudad el Excmo. Sr. Capitán General de la Región y en su virtud que por el Ayuntamiento pleno se acuerde lo conveniente para el recibimiento». L'Ajuntament va aprovar anar a rebre al Capità General de la regió al portal d'Andorra donant amplies facultats al «Sr. Alcalde Presidente para que lleve a efecto todo lo conveniente a la organización y demás que sea necesario para que la estancia de dicha alta Autoridad y demás personas que le acompañan les sea lo más grata posible».

La visita del general Barrera a la capital de l'Urgellet no era un fet excepcional, de fet, feia tan sols unes setmanes, s'havien pagat les 238 pessetes del «vino de honor servido en obsequio al Excmo. Sr. Capitán General en su reciente visita a esta Ciudad, cuyo pago se efectuara con cargo al Capítulo de Imprevistos por no existir consignación especial en presupuesto». El gran afecte dels urgellencs envers a l'illustre visitant era prou conegut, a finals del mes de maig, el consistori urgellenc havia acordat «con verdadera satisfacción y entusiasmo» sol·licitar «de S. M. el Rey (q. D. g.), se digne concederle una Distinción Excepcional, la máxima posible, con lo que interpretará el unánime sentir de toda la noble y laboriosa Cataluña» traslladant una còpia fidel de l'acord al «Excmo. Señor Mayordomo de S. M.».

El motiu de la nova visita del «bizarro y [...] estimado Capitán general de Cataluña» era passar revista general al sometent del partit judicial de la Seu d'Urgell. El tradicional cos armat d'origen català, «de rancio y glorioso abolengo», s'havia convertit en la punta de llança del nou regim dictatorial a fi de mobilitzar «todos aquellos hombres de buena voluntad, amantes del orden y celosos de sus deberes ciudadanos». A aquest efecte, a finals del mes de setembre de 1923, el general Primo de Rivera va ordenar la seva extensió a totes les províncies espanyoles sota la tutela de l'estament militar.

“ Ara fa cent anys, el dia 6 de novembre de 1925 acabava la Fira de Tots Sants de la Seu d'Urgell ”

Els orígens del sometent urgellenc contemporani els hauríem de buscar a finals de la darrera carlinada, en especial, a partir del dia 18 de novembre de 1875, «fecha en que dispuso su reorganización el Excmo. Sr. General Martínez Campos, pues, como es sabido, fué disuelto el Cuerpo el año 1873 por el Gobierno de la República». A toc de campana, els sometents d'arreu de Catalunya es van aixecar a l'unison per a foragitar les darreres «partidas facciosas ó gavillas de ladrones» simpatitzants de la causa carlista. Uns dies abans, al costat de Noves de Segre, havia tingut lloc un dels darrers enfrontaments militars. La pau va arribar de la mà d'un indult general que va permetre reconstruir ràpidament un país destruït per la guerra.

Gairebé mig segle més tard, el sometent s'havia convertit en una de les forces vives dels pobles de la comarca, conformada «por lo más abnegado y selecto de la sociedad», per elements capaços de sacrificar la seva tranquil·litat, els seus interessos, i fins i tot, la seva vida, «si preciso es, en defensa de la propiedad, de la justicia y de los derechos individuales y colectivos, y de todos los principios morales existentes». Una institució paramilitar de caire conservador, guardiana de la llei i de l'ordre en els indrets més recòndits de les nostres muntanyes; impregnada a la vegada d'un creixent esperit religiós, sota la tutela i protecció de la Verge de Montserrat.

El Capità General de la Regió, Emilio Barrera, es dirigeix als membres del sometent urgellenc davant la mirada inquieta de les forces vives de la comarca. Al fons del Passeig de Tetuan, la tribuna on va tenir lloc la solemne benedicció de la imatge de la Verge de Montserrat, regalada per un donant anònim, i la bandera del sometent. Autor: Francesc Portella Moles, 1925. Fons Maravilla, Arxiu Comarcal de l'Alt Urgell (ACAU).

Ara fa cent anys, a dos quarts de deu del vespre del dissabte, dia 7 de novembre de 1925, un grup d'automòbils particulars travessaven el centre de la Seu d'Urgell enmig d'una pluja incessant. La comitiva conformada pel «Capitán General de Cataluña, don Emilio Barrera y el Comandante General de los Somatenes, don Fernando Berenguer» arribava al davant del Palau Episcopal, on foren rebuts pel Bisbe d'Urgell i les autoritats locals, «celebrándose en el salón del trono una brillante recepción, a la que además concurren muchas otras personalidades urgellenses».

L'endemà diumenge, a les onze del matí, el Passeig de Tetuan lluïa ple de gom a gom reunint «somaténistas de Seo de Urgel y los de los pueblos vecinos venidos expresamente para la fiesta somatenista que se celebraba». L'esdeveniment tenia com a acte central «la bendición de la imagen de la Virgen de Montserrat». La missa de campanya celebrada en un magnífic altar construït en un dels extrems del passeig va congrega aquell dia plujós i fred del mes de novembre a una germanor immensa. A la tribuna disposada a l'efecte van concórrer les autoritats civils, militars i religioses de la ciutat, «el Delegado gubernativo Sr. Valldaura, representando al Gobernador civil Sr. Romá, y otras personalidades e invitados». Acabada la missa, els generals Barrera i Berenguer «revistaron» als sometents dels diferents municipis del partit judicial urgellenc, «pasando en ello largo rato y haciendo numerosas preguntas a muchos de los somatenistas, enterándose detenidamente de la brillante organización somatenista del distrito». Després, el Capità General va dirigir la paraula als assistents animant-los a continuar amb la més popular institució armada pel sosteniment de la pau i la tranquil·litat dels pobles.

Seguiment, es va organitzar una processó per acompanyar la imatge de la Verge de Montserrat, «que fué bendecida y regalada por un anónimo donante al somatén del distrito de Seo de Urgel», fins a l'església parroquial de

Sant Domènec, on va quedar instal·lada definitivament.

A continuació, la mirada d'autoritats, «jefes del Somatén del distrito y varias personalidades» es van dirigir a l'Hotel Mundial, «donde se celebró en honor de los ilustres militares un banquete, siendo los comensales un centenar, y siendo el menú espléndida y elegantemente servido». A l'hora dels brindis, el vocal de la Junta organitzadora dels Sometents urgellencs, el doctor Josep Llangort, va pronunciar un discurs brillant oferint el banquet a ambdós generals. Els parlaments van continuar mentre el xampany fluïa amb abundància exacerbant el caire transcendental del faust esdeveniment. El Delegat governatiu va agrair el «concurso prestado por toda la población para la organización del brillantísimo acto que acababa de celebrarse y dando por ello las gracias a todos, al tiempo que hacía presente a los generales que presidian, los sentimientos patrióticos que animan a los somatenistas del distrito». Els generals Barrera i Berenguer van correspondre a les mostres de simpatia i obsequis rebuts al llarg de la seva visita a la ciutat, «brindando por la prosperidad de Seo de Urgel, por España, por el Directorio y por el Rey».

Finalment, en acabar el banquet, els dos generals i els seus ajudants, van emprendre el viatge de retorn amb automòbil cap a Barcelona. La flor i nata del districte havia abandonat completament el passeig, cobert per una suau catifa de fulles juganeres. A la llunyania, les darreres llums del dia desdibuixaven la silueta de les muntanyes, els pàl·lids fanals s'encenien al fons de les valls, els intrèpids generals avançaven veloços cap a la capital catalana. Aquell vespre, els primers anuncis de l'estació rigorosa es deixaven sentir en l'ambient, feia un fred polar, els esforçats sometents es resguardaven al voltant de la llar, als pobles, les seves famílies es reunien per a escoltar els detalls d'aquell esdeveniment memorable. Continuarà!

XARXA D'OFICINES DE TRANSICIÓ ENERGÈTICA

Bages · Berguedà · Molanès · Solsonès · Cerdanya

SERVEIS GRATUÏTS

ASSESSORAMENT
AJUDES
AVANTPROJECTES
FORMACIÓ

La transició energètica a la teva disposició!

CONTACTE O.T.E. CERDANYA
621 180 721 · otecerdanya@gbb.cat

Amb el suport de
l'Institut Català de l'Energia

Un projecte del
Cremi d'Instal·ladors GBBM

Espai d'atenció psicològica a la Seu d'Urgell

Infància-adolescència

Acompanyament
emocional per
a infants i joves

Amb la paraula
o el joc, creem un espai segur
perquè infants, adolescents i
adults creixin amb confiança i
serenitat

Joves i adults

Sent, explora, connecta
A PsicoSeu, t'acompanyem en el teu
camí cap al benestar emocional,
respectant el teu ritme i essència.

PsicoSeu

Av. Pau Claris 46,
La Seu D'Urgell
www.PsicoSeu.cat
info@psicoheu.cat
+34 601 704 074

Joves del Pirineu

Ariadna Llobet Casal és de la Seu d'Urgell, té 28 anys i és actriu. Va estudiar art dramàtic a l'Institut del Teatre de Barcelona.

Ariadna Llobet: "La cultura està massa centralitzada, no pot ser que la Seu no tingui un teatre municipal"

De ben petita vas formar-te en música, dansa...

Sí, des de petita vaig fer llenguatge, violí i dansa a l'escola municipal. Més enllà de la formació, em sento molt privilegiada pel meu entorn. A casa sempre hi ha hagut molta música i m'han portat a espais menys acadèmics com les colònies folk on vius la música diferent.

Quan et va començar a interessar la interpretació?

Exactament no ho sé. A 4t d'ESO, vam fer un musical que vaig gaudir molt. Després, al Saló de l'Ensenyament em vaig adonar que els estands de teatre eren els que em cridaven més l'atenció. També tinc records molt bonics de l'escola, dels tallers de teatre i dels Pastors.

Et vas graduar en Art Dramàtic a l'Institut del Teatre. La família sempre t'ha donat suport?

He tingut molta sort. Sí que és veritat que al principi veia la seva por, sabien que era molt difícil. No només entrar, també formar-se i poder-s'hi dedicar. Ara que ho visc en primera persona entenc que no sigui fàcil que la teva filla es vulgui dedicar a una professió tan inestable. Els meus pares sempre m'han fet costat.

Quins van ser els teus primers passos interpretatius?

El primer que recordo són els Minairons i el Cercamón, a la Seu. A Barcelona, vaig estar temps fent animacions in-

fantils... ho patia moltíssim. Imagina'm dins d'una disfressa de Minnie o de Micki Mouse o del que fos, envoltada de criatures de famílies riques... Però estava estudiant, necessitava diners i era una cosa que s'assemblava una mica al que estava fent, que al final no és veritat (riu).

I en l'àmbit més professional?

Vaig començar fent papers petits a diferents projectes audiovisuals. És un moment complicat quan comences. Aprens a treure't les castanyes del foc. El teatre per mi és molt important i de vegades sembla que només es valora el que fas a la tele, és normal tenint en compte que la cultura està massa centralitzada. No pot ser que la Seu no tingui un teatre municipal, per exemple.

Hi ha molts actors i actrius joves que s'han format i no tenen feina...

És molt complicat. Tinc amics amb molt talent que no estan treballant. Bona part del problema ve de dalt, no s'inverteix prou. Moltes vegades s'aposta per cares conegudes perquè el producte funcioni quant a vendes. Però si s'invertís més, la cara coneguda no seria una condició imprescindible perquè sortís a compte la producció, el producte seria més bo i funcionaria per si sol. He vist convocatòries que demanen tenir un mínim de seguidors. Em sembla molt greu... Així és normal que la gent pensi que com més seguidors tinguis a les xarxes, més possibilitat tens que t'agafin.

E t veiem en la sèrie 'Com si fos ahir', als anuncis d'Estrella Damm...

Vius un moment professional dolç?

Suposo que sí. No estic en un moment en què pugui escollir projectes. Però estic molt contenta perquè començo a fer personatges amb més pes i això em permet fer millor la meva feina.

Una característica de la teva feina és la inestabilitat...

No hi ha mai cap garantia de res. Has d'aprendre a viure amb el que hi ha a sobre la taula a cada moment, si no vols patir. És impossible preveure cap a on anirà la teva carrera. Pot haver-hi èpoques difícils sense feina. Jo intento tenir-ho sempre present i no vull que em caiguin els anells per treballar del que sigui quan no tingui feina d'actriu.

Quins projectes tens al cap?

Ara vaig a Madrid amb una obra de l'**Alfredo Sanzol** que l'any que ve portarem al TNC. Això em fa molta il·lusió. Al desembre vaig a Brussel·les amb una obra de Las Huecas, una de les companyies que més admiro. Estic rodant una sèrie per a TV3; i aviat s'estrenarà **Balandrau**. Una pel·lícula de **Fernando Trullols** on vaig participar l'hivern passat.

Esther Castilla: “L’incivisme ens referma encara més en la protecció del nostre patrimoni natural”

Feliu Sirvent · Lles de Cerdanya

L’Ajuntament de Lles de Cerdanya ha denunciat diverses persones com autores d’haver tallat la barrera que limita l’accés motoritzat a la muntanya de Lles i Aransa.

L’alcaldessa de Lles de Cerdanya, Esther Castilla, a la barrera instal·lada al Cap del Rec / Feliu Sirvent

L’Ajuntament de Lles de Cerdanya ha denunciat diverses persones com autores d’haver tallat, **amb una radical amb bateria**, la barrera que limita l’**accés motoritzat a la muntanya de Lles i Aransa**. Els fets van succeir el passat 26 de juliol, pocs dies després que el consistori cerdà hagués instal·lat càmeres de videovigilància, a conseqüència de diversos actes vandàlics que ja s’havien produït amb anterioritat en la mateixa zona.

L’alcaldessa de Lles, **Esther Castilla**, va explicar a VIURE ALS PIRINEUS que “l’existència d’aquest incivisme tan agressiu encara ens referma més en la custòdia del nostre territori, dels boscos, dels camins ramaders i, en definitiva, del nostre patrimoni natural”. Castilla apunta que el model de territori que defensen des de l’Ajuntament “passa per garantir l’equilibri, no fer un ús abusiu de la mobilitat motoritzada, cuidar el bestiar i respectar la transhumància”.

L’alcaldessa va afegir que “defensem la preservació del nostre patrimoni natural, el manteniment de la ramaderia i la salvaguarda dels nostres orígens: recordar d’on venim per saber on volem anar”.

Limitar la mobilitat motoritzada

L’estiu de 2021, l’Ajuntament de Lles va decidir restringir l’accés rodat per la pista forestal que uneix el Cap del Rec i la zona del Fornell. Es tractava de **minimitzar les molèsties als vianants i al bestiar** i vetllar pel manteniment del medi natural. Aquesta és una pista molt usada en època estiuenca per apropar-se a paratges com els **Estanys de la Pera** o a cims com ara la **Tossa Plana de Lles**.

Amb la col·laboració dels **Agents Rurals** i “després de disposar de tots els permisos necessaris, vam optar per instal·lar càmeres per evitar nous actes de vandalisme”, va

recordar Ester Castilla, qui va detallar que unes setmanes abans de la instal·lació del sistema de videovigilància, uns desconeguts ja van tallar, també amb una radial, la mateixa barrera.

Les imatges enregistrades van permetre als **Mossos d'Esquadra** la identificació dels autors de l'acte vandàlic. "Estic convençuda que els autors no són de cap dels pobles del municipi de Lles, provenen d'una altra zona de la comarca i, pel que es veu, tenen una visió molt diferent del model de desenvolupament turístic i econòmic pel qual nosaltres apostem". Però el més greu per a l'alcalde de Lles és la "**premeditació**" de l'acte vandàlic, "veure com ho tenien tot preparat i que el tall de la barrera amb la radial el fessin en presència de menors d'edat".

“ **L'estiu de 2021, l'Ajuntament de Lles va decidir restringir l'accés rodat per la fista forestal que uneix el Cap del Rec i la zona del Fornell** ”

Després que l'Ajuntament de Lles hagués denunciat la infracció als Mossos d'Esquadra, **s'ha obert un procés penal** i els autors de l'acte vandàlic hauran d'anar a judici. Des del consistori, però, no entenen com no se'ls imposa ja d'entrada una multa. Mossos d'Esquadra i Agents Rurals expliquen que per obrir una sanció administrativa cal trobar els infractors en acció.

Autobús llançadora

Des de la instal·lació de la barrera el 2021, es posa a disposició de veïns i turistes **un autobús llançadora** per facilitar l'accés a la muntanya de Lles i d'Aransa per a les persones que no vulguin realitzar el recorregut a peu. Els residents o les persones que tenen terres en aquesta part del municipi compten, però, amb una autorització que els hi permet el pas. Els preus són de 2 euros per trajecte i per a nens i jubilats és gratuït.

*Cargols a la llauna
carns a la brasa
bons guisats
i peixos*

RESTAURANT
La Coma

Ctra. Nacional 260 (Lleida-Puigcerdà), km. 205
Tel. 973 515 176 · Fax. 973 515 078
25724 Lles · Cerdanya
www.restaurantlacoma.com
A/e.: lacomarestaurant@gmail.com

 ESTAÑOL

GESTORIA ADMINISTRATIVA
CORREDORIA D'ASSEGURANCES
ASSESSORÍES FISCAL, LABORAL I COMPTABLE
AGENT DE LA PROPIETAT IMMOBILIÀRIA
SERVEIS INFORMÀTICS

PLAÇA CATALUNYA, 3
25700 LA SEU D'URGELL

TEL. 973 350 100
FAX 973 350 117
estanol@estanol.com

DR CARLES POL I ALEU, 26
25560 SORT

TEL. 973 620 231

www.estanol.com

Cori Calero: “Casos com la persecució del llop mostren que encara hi ha desconeixement i manca de rigor informatiu”

Gemma Besolí · La Seu d'Urgell

La periodista ambiental Cori Calero, coneguda pel seu compromís amb la divulgació ecològica, serà l'encarregada de fer la conferència inaugural de les 4es Jornades sobre conservació del medi natural a l'Alt Pirineu i Aran.

La periodista ambiental **Cori Calero** serà l'encarregada d'obrir les **4es Jornades sobre conservació del medi natural a l'Alt Pirineu i Aran**, que se celebraran els dies **15 i 16 de novembre a la Seu d'Urgell**. Coneguda per la seva trajectòria a TV3 i pel seu compromís amb la divulgació ecològica, Calero oferirà la conferència inaugural centrada en la relació entre **fauna desconeguda i canvi climàtic**, el fil conductor d'aquesta edició. Parlem amb ella sobre comunicació ambiental, sensibilització i els reptes que afrontem com a societat davant l'emergència climàtica.

Les jornades d'enguany parlen de fauna desconeguda i de canvi climàtic. Per què és important fixar-nos en aquests animals sovint invisibles?

Els ecosistemes són xarxes on tot està connectat, i fins al més petit invertebrat hi té un paper essencial. Ens fixem sovint en les espècies més conegudes, però la desaparició de qualsevol peça pot desequilibrar el sistema. Un exemple és el liró, un petit mamífer dels nostres boscos que indica la salut ambiental: pot preveure si hi haurà prou aliment segons les condicions climàtiques i adaptar el seu cicle reproductiu, fet que el converteix en un termòmetre natural del canvi climàtic.

Com podem fer entendre que la pèrdua de biodiversitat ens afecta també a la vida quotidiana?

Hem oblidat la nostra dependència de la natura: l'aire, l'aigua i els aliments provenen d'ecosistemes sans. Els insectes, tot i ser mal vistos, són imprescindibles per a la pol·linització del 90% dels cultius. Un exemple històric és la campanya de Mao Zedong contra els pardals, que en eliminar-los va provocar plagues d'insectes devastadores. Això demostra que trencar l'equilibri natural té conseqüències greus i que preservar la biodiversitat és preservar la nostra pròpia supervivència.

En un món ple de notícies negatives, com podem parlar del canvi climàtic sense desanimar la gent?

Cal trobar un equilibri entre la denúncia i l'esperança. El periodisme ambiental no ha d'amagar les males notícies, ja que informar amb veracitat és essencial per generar canvi. Vivim una crisi ecològica amb una sisena extinció d'espècies i un consum desmesurat dels recursos, i això s'ha de fer visible. Ara bé, també cal explicar iniciatives que busquen solucions, però sense maquillar la realitat: només el coneixement complet pot impulsar accions efectives.

El Pirineu és especialment sensible al canvi climàtic. Què creus que pot ensenyar aquest territori sobre convivència amb la natura?

El Pirineu exemplifica la relació directa entre humans i medi. Els qui hi viuen en contacte amb la natura perceben

Cori Calero a la cimera de la biodiversitat de l'ONU a Montreal.

Cori Calero té un gran compromís amb la divulgació ecològica

clarament els canvis provocats per l'activitat humana. Alhora, la pressió turística creixent exigeix responsabilitat i respecte. Gaudir-ne implica conèixer i preservar aquests espais fràgils.

Has notat més interès dels mitjans i del públic pels temes ambientals en els últims anys?

El públic manté interès, però als mitjans és desigual. Després del moviment *Fridays for Future*, la pandèmia va reduir l'atenció mediàtica. Ara molts tracten incendis o inundacions com a fets aïllats, sense vincular-los a la crisi climàtica. Casos com la persecució del llop mostren que encara hi ha desconeixement i manca de rigor informatiu.

Què esperes que aportin aquestes jornades i què t'agradaria endur-te'n personalment?

És una gran oportunitat Per absorbir coneixements. Poder-se trobar amb persones que tenen els mateixos interessos i vocació que tu, però que coneixen i treballen sobre aspectes tan dispersos és impagable.

4es

JORNADES de conservació del MEDI NATURAL

Alt Pirineu i Aran

La Seu d'Urgell 2025

© DAVID MANZANERA

DISSABTE
15/11

SALA LA IMMACULADA

- 09.15 h** **BENVINGUDA INSTITUCIONAL**
a càrrec de l'alcalde de la Seu d'Urgell,
Joan Barrera i el regidor de Media
Ambient, **David Servat**.
- 09.45 h** **PRESENTACIÓ DE LES JORNADES** i de
la conferència inaugural per part del
director **David Manzanera**.
- 10.00 h** **CONFERÈNCIA INAUGURAL**
amb **Cori Calero**, periodista
ambiental i divulgadora.
- 11.00 h** Pausa cafè.
- 11.30 h** **FAUNA DESCONEGUDA I
CANVI CLIMÀTIC**.
Ponents: **Adrià Miralles, Júlia Valera,**
Robert Manzano, Lídia Freixas
- 16.00 h** **FAUNA DESCONEGUDA, CULTURA,
MITES I PORS**.
Ponents: **Jordi Casamajor, Pol Guardis,**
Mariona Baltà.
- 20.00 h** **PROJECCIÓ SUNCINE FESTIVAL**
Documental "BEASTS IN MINIATURE IN
SPAIN" del director **Carlos Pérez**.

DIUMENGE
16/11

SALA LA IMMACULADA

- 10.00 h** **CANVI CLIMÀTIC, EL QUE NO VEIEM**.
Presentació ponents: **Jordina Belmonte,**
Ana Morton, Oriol Grau, Clara Pladevall.
- 11.00 h** Pausa cafè.
- 11.30 h** **CANVI CLIMÀTIC, EL QUE NO VEIEM**.
Taula rodona.
- 13.00 h** Cloenda per part de les autoritats i
del director de les jornades i cloenda final
amb el grup de teatre de la Seu....

Activitats paral·leles

3a FIRETA DE NATURA

Inscripció a totes les activitats 2€

DISSABTE
15/11

PLAÇA DE LES MONGES

- 10.00 h** **PARDALEJADA URBANA.**
DESCOBRIM ELS OCELLS DE LA SEU.
20 pax, a partir de 7 anys.
- 10.30 h** **TINTS I PINTURES VEGETALS.**
a càrrec de **Corremarges**.
25 pax, tots els públics.
- 11.30 h** **ACTIVEM ELS SENTITS.**
a càrrec de **Parcs Naturals**.
20 pax, de 3 a 10 anys.
- 16.30 h** **QUI VIU AL RIU**
a càrrec de **Societat catalana d'Herpetologia**.
Activitat infantil
- 17.00 h** **FEM EXPLOTAR LA BIODIVERSITAT.**
a càrrec de **Corremarges**.
25 pax, tots els públics.

DIUMENGE
16/11

PLAÇA DE LES MONGES

- 10.30 h** **ESCULTURA AMB MOTOSERRA.**
Demostració.
- 11.00 h** **TALLER DE DIBUIX**
a càrrec de **Eva Carret**.
15 pax, a partir de 7 anys.
- 11.30 h** **TALLER DE SERIGRAFIA.**
a càrrec de **Taller Tartera**.
Tots els públics.

INSCRIPCIÓ JORNADES I ACTIVITATS
<https://agenda.laseu.cat/jcmm/>

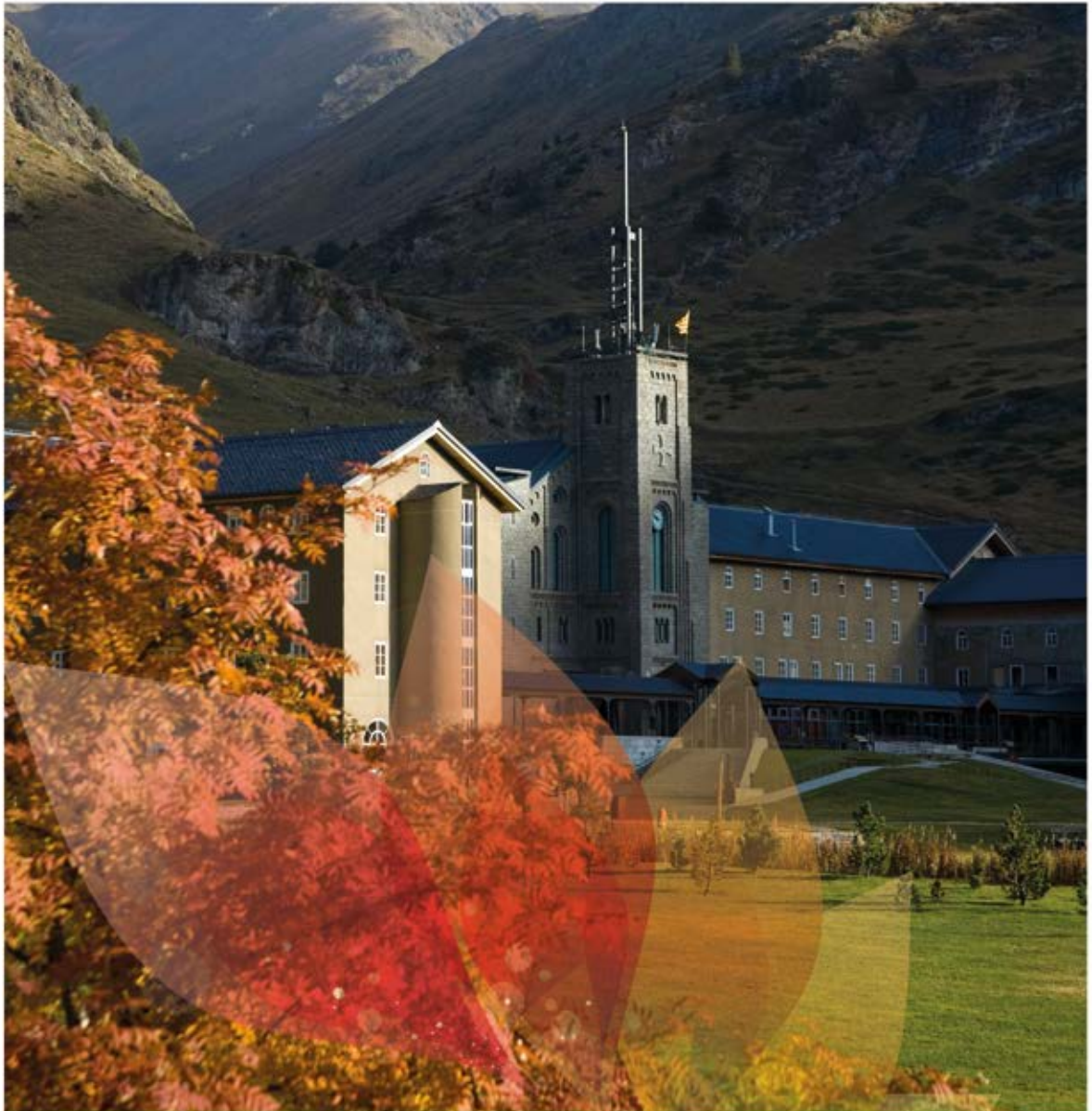
Organitza

Coorganitza

Col·labora

UNA VALL ÚNICA

valldenuria.cat

Descobreix la Vall de Núria a la tardor: activitats, natura i sostenibilitat al cor del Pirineu

Visitar la Vall de Núria a la tardor és molt més que una escapada: és una experiència per reconnectar amb la natura, gaudir del silenci i descobrir un espai que combina tradició, aventura i respecte pel medi ambient.

valldenuria.cat

Quan arriba la tardor, la Vall de Núria es transforma en un escenari de colors vius i sensacions úniques. Situada al cor del Pirineu oriental català, aquesta vall emblemàtica ofereix molt més que paisatges impressionants: és una estació de muntanya oberta tot l'any, plena d'activitats per a totes les edats i interessos.

Durant aquesta època, els boscos que envolten Núria s'omplen de tons daurats, rogencs i ocres, creant el marc perfecte per gaudir de la natura amb tranquil·litat. És el moment ideal per fer senderisme i descobrir rutes com la **Ruta dels Ponts Històrics**, que permet recórrer antics camins plens d'història, o participar en el **Circuit Fotogràfic**, una proposta per capturar la bellesa de l'entorn amb una nova mirada.

La tardor també convida a gaudir de les **activitats de l'estació**, que continuen obertes per a tots els visitants. El **telefèric Coma del Clot** ofereix vistes espectaculars del paisatge canviant, mentre que un **passeig en barca o canoa pel llac de Vall de Núria** permet viure una experiència serena envoltada de muntanyes. Per als més petits (i també per als grans), el **Parc Lúdic** és una aposta segura per passar una estona divertida en plena natura.

Els amants de la fauna poden visitar l'**Observatori dels Ocells**, un espai pensat per conèixer millor les espècies que habiten a la vall, especialment actives durant aquesta estació. També es poden fer **visites guiades** o descobrir les **exposicions** del recinte, que combinen divulgació, cultura i història local. I, és clar, cap visita a Núria estaria completa sense passar pel **Santuari de la Mare de Déu de Núria**, un espai ple de simbolisme i espiritualitat.

Però la Vall de Núria és molt més que un destí turístic: és un exemple de compromís amb la sostenibilitat.

Amb el cremallera els usuaris viuen un món de sensacions des del primer moment: gaudeixen de la bellesa i l'espectacularitat del paisatge que travessa el cremallera de Núria, l'**únic mitjà per accedir a la vall**. Amb un caràcter singular, el tren cremallera recorre 12,5 km i supera un desnivell de més de 1.000 metres.

Ecovall, un projecte que cuida de la vall

A través del **projecte Ecovall**, l'estació treballa per reduir l'impacte ambiental i adaptar-se als reptes de l'emergència climàtica. Enguany, s'ha assolit una fita important amb el projecte "**Gasoil 0**", que ha eliminat completament l'ús del gasoil en les instal·lacions, substituint-lo per **energies netes i eficients**. Aquest pas consolida Núria com un **referent en la transició energètica de l'alta muntanya**, reduint emissions i preservant el seu valuós entorn natural.

ESTÀS PREPARAT PER LA PROPERA NORMATIVA FISCAL ?

- Instal·lació de TPV's tàctils
- Programa de gestió hotelera
- Programa de gestió per empreses
- Serveis en general per a empreses.
- Configuració de Xarxes
- Sistemes de videovigilància.
- Venda i reparació d'ordinadors
- etc.

Compatible amb: Windows 10/11 android

CONSULTI'NS SENSE CAP COMPROMÍS !!

lc@lcinformatica.net

699 927 912

Lluís Cot - Passeig Sant Guillem, 7 - 17527 Llívia

Clínica veterinària

Animals de Companyia i Exòtics

Av. Guillem Graell, 2

La Seu d'Urgell

Tel. 873 45 35 80

acelaseuvel@gmail.com

**HAS
COMENÇAT EL
CURS I
COMENCES A
TENIR
DIFICULTATS?**

**NECESSITES
AJUDA EN LES
ASSIGNATURES
CIENTÍFIQUES?**

CLASSES PRESENCIALS I ONLINE

MARISOL CANAL JIMÉNEZ

Llicenciada en Matemàtiques (UPC)

Especialista en Didàctica de les Matemàtiques (UPF)

COM ET PODEM AJUDAR? T'OFERIM ACOMPANYAMENT EN...

- **Assignatures científiques** : matemàtiques, física, química, biologia, dibuix tècnic...amb professors especialitzats.
- L'elaboració i presentació del **Treball de Recerca de Batxillerat**.
- La preparació **PAU, POB, PCE i Batxillerat Internacional**.

*Classes individuals o en grups reduïts.
Presencial i online.*

639 87 21 46 academiapirineus@gmail.com

@academiapirineus C/ Bisbe Iglesias Navarri 11, La Seu d'Urgell

Petits canvis, grans millores: accessibilitat a les segones residències dels Pirineus

Gemma Besolí · La Seu d'Urgell

Accessibilitat FARRÉ PATROCINA la secció

Les comarques del Pirineu estan plens de segones residències amb encant: cases antigues de pedra, amb escales de fusta, desnivells, passadissos estrets i distribucions pensades per a una altra època. Són espais que estimem i que guarden records familiars d'infantesa, estius o escapades de cap de setmana. Però quan apareixen dificultats de mobilitat, tot allò que abans tenia caràcter pot convertir-se en una barrera.

La bona notícia és que no cal fer una gran reforma per tornar a fer accessible una casa de poble o muntanya. De fet, hi ha moltes millores petites i econòmiques que poden tenir un impacte directe en la qualitat de vida. Algunes opcions:

✘ **Instal·lació de baranes addicionals:** Sembla una obvietat, però moltes escales encara n'estan mancades o en tenen una de poc segura. Una barana ben col·locada pot evitar una caiguda i aportar molta més seguretat.

✘ **Rampes discretes o solucions modulares:** Per salvar grans baixos o canvis de nivell entre estances. Poden ser fixes o portàtils, de fusta o alumini, i no trenquen l'estètica de l'espai.

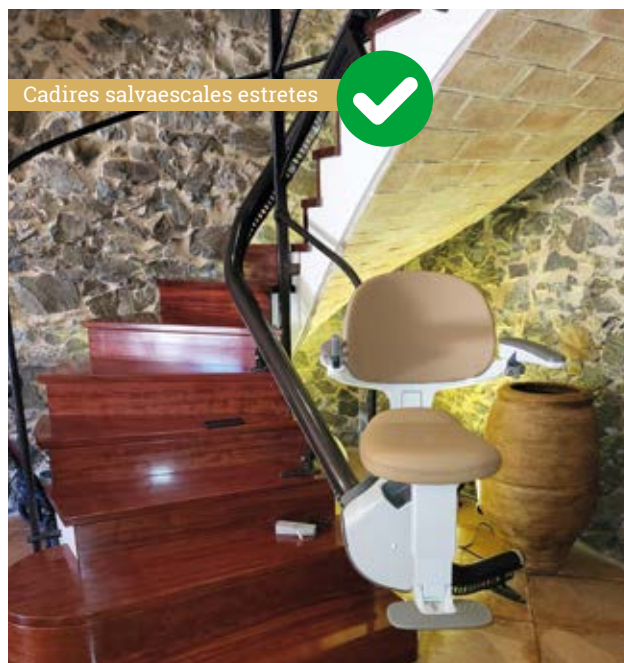
✘ **Sistemes antilliscants:** Afegir tires antilliscants als esglaons o aplicar tractaments a terres relliscosos pot evitar moltes caigudes, sobretot en entorns humits o amb neu.

✘ **Il·luminació intel·ligent:** En zones rúbriques o trams d'escala, una bona il·luminació amb sensors de presència pot ser molt òptima per evitar ensopegades a la nit.

✘ **Cadires salvaescales estretes:** Hi ha models dissenyats per funcionar amb escales de menys de 70 cm d'amplada.

S'instal·len en 1 o 2 dies i permeten que una persona gran o amb lesió temporal pugui accedir a les plantes superiors.

Fer aquests petits canvis pot significar que una casa torni a ser visitada, habitada i estimada. Moltes famílies deixen de fer servir la seva casa dels caps de setmana o vacances perquè un dels membres comenci a tenir dificultats per moure's. Quan adaptar-la és senzill, val la pena fer-ho a temps.

Recuperi la seva independència amb les nostres cadires pujaescales

Contacti amb nosaltres i l'assessorarem.

FINANÇAMENT
FINS A 60 MESOS

www.farre.es

☎ 93 817 26 81 ☎ 609 31 45 00

Concurs de periodisme juvenil a Toloriu

Joan Graell · Toloriu

Amb l'ànim de conèixer, promoure i divulgar el patrimoni natural i cultural del nostre entorn, el col·lectiu Toloriu-Cadí ha convocat el **1r Concurs de Periodisme Juvenil** a partir d'una crònica de la primera **Jornada d'Art, Natura i Cultura**, en llengua catalana, que se celebrarà el dia 1 de novembre a Toloriu.

El concurs s'adreça a tots els joves estudiants d'ensenyaments postobligatoris i/o universitaris que s'hagin registrat i assisteixin a la jornada. La crònica i les dades de l'autor/a, amb el títol de la crònica, nom, DNI, adreça i telèfon es lliuraran en dos arxius diferents amb format PDF a l'adreça electrònica toloriucadi@gmail.com.

A l'arxiu de la crònica només hi ha de constar el títol i no pot haver-hi cap dada o informació que permeti identificar-ne l'autoria. El termini de presentació finalitzarà el 24 de juny de 2026. Els finalistes seran avaluats per un jurat d'experts en el món lingüístic i periodístic en divulgació d'art, natura i cultura.

Per a l'adjudicació dels premis es valorarà l'originalitat, el contingut, les fotografies i la redacció acurada de la crònica.

L'acte d'entrega dels premis a la crònica de la primera **Jornada d'Art, Natura i Cultura** es farà durant la Festa Major de Toloriu de l'any 2026.

El 1r premi del concurs de periodisme consistirà en un pagament de 150 euros per part d'Òmnium Alt Urgell i la publicació de la crònica a VIURE ALS PIRINEUS, el 2n premi serà la participació gratuïta en una activitat aquàtica al Parc del Segre, i el 3r premi serà un lot de productes del territori.

El col·lectiu TOLORIU - CADÍ organitza

I Jornada d'Art, Natura i Cultura

Dissabte 1 de Novembre de 2025 a Toloriu

10:00 h Ruta geològica a Toloriu
Descobrim els secrets geològics del Parc Natural del Cadí-Moixeró i de la Vall del Segre. L'itinerari guiat serà conduït per un educador ambiental del Parc.
5km - 2h aprox. Sortida des de Toloriu

13:15 h Dinar de Germanor

17:00 h Presentació llibre "El cantó fosc del Cadí"
Amb els autors Jordi Corominas i Llorenç Planes

Jam Session oberta acordionistes del Pirineu

1r Concurs periodisme juvenil: "Crònica de la Jornada"

INSCRIPCIONS I BASES DEL CONCURS

Col·labora:

Ajuntament de Pont de Bar · ÒMNIMUM · EDICIONS SALONA · *pedra i terra* · Parc Natural del Cadí-Moixeró

URBAN SPORT
La Seu

PROMO TARDOR

Apunta't amb un amic/ga,
pagueu dues mensualitats i us
ESTALVIEU LA MATRÍCULA!!

*promo vàlida per a nous socis o exsocs
amb més de 6 mesos d'antiguitat

973 35 16 82

Av. Guillem Graell, 54 · La Seu d'Urgell · urbansportlaseu@gmail.com

f @

CADÍ: 110 anys donant vida a la terra

La Cooperativa Cadí ha celebrat aquest octubre els seus **110 anys d'història**, una fita que consolida la seva trajectòria com a referent del cooperativisme agroalimentari al Pirineu i com a pilar fonamental per a la vida econòmica, social i ambiental del territori.

Homenatge als orígens

Els actes commemoratius van començar el passat 2 d'octubre amb la **presentació del llibre** dedicat a **Josep Zulueta Gomis**, fundador de la Cooperativa l'any 1915, coincidint amb els 100 anys de la seva mort. L'obra posa en valor la figura d'un visionari que va liderar la transformació del model econòmic de les nostres comarques a través del cooperativisme, que va permetre **generar prosperitat per a la pagesia i arrelar-hi la població**.

110 anys i un projecte en comú

El dia 5 d'octubre, socis i sòcies, i persones treballadores, van compartir un **dinar de celebració** amb la participació de més de 300 assistents. Durant l'acte el **President**, Jordi Calvet Vila, i la **Directora General**, Anna Puigercós Font, van destacar la **bona salut de la Cooperativa**, la seva evolució i la força del seu **capital humà**, clau per continuar innovant i creixent al servei del nostre territori.

Una cooperativa amb arrels fortes i mirada de futur

Pel que fa al seu impacte econòmic, actualment la Cooperativa està formada per **63 famílies ramaderes** de l'**Alt Urgell** i la **Cerdanya**, que aporten conjuntament prop de **170.000 litres diaris de llet**, la qual recull diàriament i li permet elaborar **formatges i mantega de gran qualitat**, reconeguts pel consumidor.

Després de 110 anys, i mantenint-nos **fidels al nostre propòsit**, Cadí ja és un **Grup** que ha facturat **165 milions d'euros** el darrer any i compta amb 231 persones treballadores.

En aquest grup hi ha la pròpia Cooperativa, la nostra filial al mercat francès **-Per Inter-**, el nostre centre logístic a França **-PSL-**, i **Llet Nostra**, líder al mercat català en llet UHT marca fabricant.

També participem en un grup energètic del territori, **Peusa**, que genera, distribueix i comercialitza energia 100% renovable. I és un orgull poder col·laborar amb el **desenvolupament de les nostres comarques i la seva gent** mitjançant el suport que oferim a **projectes socials, esportius i culturals**.

Un model cooperatiu que dona vida al Pirineu

Cadí continua sent avui un **motor econòmic i social** de referència al Pirineu. El nostre compromís amb la **pagesia i la seva sostenibilitat** és ferm, tenint ben presents els reptes del relleu generacional i del canvi climàtic. Els ramaders i ramaderes de Cadí no només produeixen aliments frescos i de qualitat, sinó que **cuiden el paisatge, prevenen incendis** i mantenen viu el nostre entorn natural. Són els veritables **jardiniers del territori**.

Per això, des de Cadí volem reforçar la consciència col·lectiva sobre la **importància de la sobirania alimentària** i el consum de productes de proximitat: "El nostre consum determina el model de societat i de món que volem construir."

Donar suport als productes locals és també garantir que les famílies ramaderes rebin un **preu just** per la seva feina, que les persones treballadores tinguin un **salari digne** i que **els pobles del Pirineu** continuïn vius i actius.

L'escriptora Teresa Colom presenta a la Seu la seva última novel·la, 'Tot va passar alhora'

Feliu Sirvent · La Seu d'Urgell

L'escriptora **Teresa Colom** va presentar el passat 16 d'octubre, a la Sala la Immaculada de la Seu d'Urgell, el seu nou llibre, *Tot va passar alhora*, editat per Comanegra. L'autora urgellenca establerta a Andorra va estar acompanyada de la també escriptora, **Roser Porta**.

Teresa Colom ha tornat amb una història de família, ambicions i literatura, *Tot va passar alhora*. "Fa por pensar en el que estem disposats a fer per diners, però també és esperançador veure que els diners, a vegades, no mouen ni un grapat de sorra". Colom va explicar que es tracta d'una obra biogràfica i en la qual fa, afirma, "una dissecció en canal d'una família", perquè "necessitava endreçar una sèrie de vivències pròpies" i també de fets que li havia explicat la seva mare sobre ella, la seva generació i les generacions precedents. I ho va concentrar en una història que ha procurat que no només consisteixi en vivències personals sinó "que tingui una universalitat, tal com se li demana a la literatura".

Teresa Colom i Pich és llicenciada en Ciències Econòmiques, entre els anys 1995 i 2004 va treballar en el sector de la banca i en la gestió de patrimonis i fons d'inversió, fins que va decidir deixar aquesta faceta professional i

Colom i Porta durant la presentació de 'Tot va passar alhora' / F. Sirvent

dedicar-se plenament a la literatura i la poesia. En aquest segon àmbit ha aconseguit ser reconeguda com una de les millors poetesses actuals en català. Des del 2001 ha publicat set llibres de poesia i set més de narrativa i contes breus.

El 2010 va estrenar el muntatge poeticoteatral *32 vidres*, dirigit per **Pere Planella**, estrenat a la Pedrera de Barcelona i presentat al Brossa Espai Escènic i al Teatre les Fontetes de la Massana, entre d'altres espais.

L'Era
del Julià
RESTAURANT
DE MUNTANYA

L'ERA del JULIÀ, restaurant de muntanya
Telf: 699 690 325

Uneix-te al nostre equip!

**A L'Era del Julià
estem buscant
noves incorporacions:**

Personal de caps de setmana i festius
Ideal per a compaginar amb estudis
o una altra feina!

Si t'interessa o vols més informació,
escriu-nos un missatge!

leradeljulia@gmail.com

Una nova campanya d'excavació al castell de Mur troba un poblat visigot a tocar de la fortificació

Marta Lluvich / ACN · Castell de Mur

Una nova campanya d'excavació a tocar del castell de Mur, al Pallars Jussà, se centra a delimitar els murs que defineixen les estances d'ocupació. Es tracta de localitzar les restes de l'hàbitat associades al castell. A la part baixa del recinte, en la qual treballen els arqueòlegs, hi ha un mur ciclopi que segurament data d'època visigoda. Per poder arribar a veure totes les estructures d'un possible antic hàbitat associades a aquest mur ciclopi, els arqueòlegs han començat a excavar la part superior de manera progressiva arribant a la inferior del recinte i reforçar la teoria que al castell de Mur va existir un antic hàbitat probablement d'època visigoda.

Les evidències fan pensar a la directora de l'excavació, Marta Sancho, que és anterior al castell, ja documentat l'any 969 i datat del segle XI. Les restes localitzades al turó, per sobre el mur ciclopi mostren diverses fases d'ocupació entre els segles IX i XI, amb murs i estructures i el que sembla ser un carrer, que indiquen que no era només una fortificació militar, sinó també un espai on es vivia.

Al voltant de la col·legiata de Santa Maria hi ha documentació que ja parla d'un hàbitat, possiblement d'unes cent construccions, però del poblat a tocar del castell no

Excavació al Castell de Mur, a tocar de la fortificació / M. Lluvich

s'ha trobat de moment documentació que el citi. Sancho no creu que el poblat de la fortificació sigui més gran que el de la col·legiata i és prematur parlar de nombre d'espais.

**Ascensors
SALES**

Solucions en elevació i accessibilitat

- Ascensors
- Plataformes
- Cadires puja escales
- Munta plats
- Munta càrregues
- Munta cotxes
- Instal·lació
- Manteniment
- Rehabilitacions
- Modernitzacions
- Projectes a mida
- Finançament a mida

GSM

INSTAL·LACIÓ DE
TELÈFON DE CABINA

SERVEI REPARACIÓ
AVARIES 24 HORES

ESTUDIS
EFICIÈNCIA ENERGÈTICA

902 158 353

www.ascensorssales.com

AGENDA DE LLÍVIA - NOVEMBRE

PLA COMARCAL ENVELLIMENT KMO

Força pel dia a dia.

Dilluns, 3 de novembre / Sala dels Frares / de 17 a 18 tarda

Apte per a tots els nivells

XERRADA INFORMATIVA PORTA A PORTA

Dissabte, 8 de novembre / 11 hores / Sala del teatre del poliesportiu

Organització: Consell Comarcal de la Cerdanya

I MOSTRA DE TEATRE AMATEUR LLÍVIA UN JURAT FEMENÍ. (Lectura dramatitzada)

Diumenge, 9 de novembre / 18 hores / Sala del teatre del poliesportiu

Per Grup de Teatre Llivia

Organització: Ajuntament de Llivia.

LOCAL JOVE

Taller de realitat virtual

Dimarts, 11 de novembre / 17 a 19 h. / Local jove al poliesportiu

Organització: Cerdanya Jove amb el suport de l'Ajuntament de Llivia

XERRADA INFORMATIVA PORTA A PORTA

Dimecres, 12 de novembre / 18 hores / Sala del teatre del poliesportiu

Organització: Consell Comarcal de la Cerdanya

PRESENTACIÓ LLIBRE CONTES DEL BOSC

De Sauló Pujolàs

Dissabte, 15 de novembre / 11 hores / Sala d'actes de l'Ajuntament

I MOSTRA DE TEATRE AMATEUR LLÍVIA

LA IMPORTÀNCIA DE SER FRANK

Dissabte, 15 de novembre / 19 hores / Sala del teatre del poliesportiu

Per La Mar de Teatre

Organització: Ajuntament de Llivia.

CICLE XERRADES DE SALUT A Cerdanya.

L'App de la Meva Salut - Atenció a l'usuari ABS.

Dimecres, 19 de novembre / 18 hores / Sala d'actes de l'Ajuntament

Organització: ABS i la Fundació Hospital de Puigcerdà, amb el suport de l'Ajuntament de Llivia

CONFERÈNCIA. El Tractat dels Pirineus: dret a Cerdanya.

Memorial Salvador Torrent Masip

Dissabte, 22 de novembre / 19 hores / Sala d'actes del museu / Gratuït

A càrrec de Rafael Ribó, ex-Síndic de Greuges de Catalunya.

Afectació del Tractat dels Pirineus al dret i alternatives per solventar-ne les problemàtiques.

Organització: Museu de Llivia

LOCAL JOVE

Escape Room

Dimarts, 25 de novembre / 17 a 19 h. / Local jove al poliesportiu

Organització: Cerdanya Jove amb el suport de l'Ajuntament de Llivia

EXPOSICIÓ Cerdanya FLASHBACK.

Imatges d'abans i ara.

Últims dies.

A la sala d'actes del Museu de Llivia.

Organització: Museu de Llivia.

MICRO-EXPOSICIÓ (Nova)

El mite i el llibre – El libro de honor de la farmàcia Esteva. Estudi i realització.

De l'1 d'octubre al 5 d'abril

Organització: Museu de Llivia.

ESCAPE THE TOWN

Gimcana a Llivia – Gratuïta.

Més info a: <https://escapethetown.app/ca/>

ASSOCIACIÓ DE VEÏNS L'ENCLAU DE LLÍVIA

Contacte: c/e: secretaria@avlenclaullivia.cat.

- Jocs de taula. Al Centre Cívic a les tardes

- Club de lectura. Trobada un cop al mes.

- Classes de Country, al teatret, dimecres de 19 a 20,30 h

- Classes de sardanes, el primer i tercer dilluns de mes al teatret de 19 a 20,30 h

SERVEIS MUNICIPALS

• GIMNÀS MUNICIPAL

Poliesportiu de Llivia.

Obert, de dilluns a divendres, de les 9.30 a les 20.30 h. (no tanca migdies).

• TALLER DE MEMÒRIA

Creu Roja de la Cerdanya organitza, tots els dilluns, al Casal de Llivia, els tallers de memòria, de 10.30 a 12 h.

• ESCOLA DE TEATRE PER A ADULTS

Dijous, de 19.00 a 20.15 hores.

A la sala del teatre del poliesportiu.

Per a més informació de cadascun dels actes i les activitats, consultar programes a banda, el web municipal i les xarxes socials. Més informació: 972 896 313.

**Consulta
l'agenda!**

novembre 2025

Ajuntament de
la Seu d'Urgell

Venda d'entrades

EN LÍNIA
<https://entradas.codetickets.com/entradas/laseu>

PRESENCIAL
Turisme Seu (C. Major, 8)
dill a ds → 10 a 14 h i de 16 a 19 h

A TAQUILLA
des de 60 minuts abans

Concert Orquestra Julià Carbonell

8 de novembre. 19 h
Catedral de Santa Maria d'Urgell

Inici de temporada amb l'estrena d'Ecós de la Terra, de Miquel de Jorge Artells, més Gustav Holst i Anton Dvorak.

Akri. Passejar pel límit.

9 de novembre. 18 h
Sant Domènec

Ákri és una paraula grega que es tradueix com llindar o límit, "passejar pel límit" o "caminar pel llindar". Una escala que representa una zona de trànsit entre dos espais, alhora que conforma part de la seva identitat.

Mark Boske

Cicle km0

14 de novembre. 20 h / Entrada lliure
Ateneu Alt Urgell. Carrer Capdevila, 6

Mark Boske és un cantant i trompetista originari del Pallars Jussà, que lidera una banda amb una marcada sonoritat indie rock.

Espai Dual A2

Cicle km0

21 de novembre. 20 h / 5 €
Libreria El Refugi. Carrer dels Canonges, 9

La clau d'Espai Dual és subjugar els estils musicals als conceptes de les cançons: no hi ha cap grup que pugui fer country, j-rock, indiepop, metal i Ska com nosaltres.

EL COS HUMÀ

SANG i COAGULACIÓ

Explicat per al coneixement d'adults

Dr. Jordi GARRIGA VIAYNA

**CENTRE CÍVIC
BELLVER DE Cerdanya**
Divendres, 14 novembre, a les 17h.

Dissabte, 15 de novembre de 2025, a les 18h, al Centre cívic 'Escoles velles'

Presentació del llibre commemoratiu dels 800 anys de la fundació de la vila de Bellver de Cerdanya

800 anys

A través de 10 preguntes

Text de Marc Bernadas Villegas
Il·lustracions d'Eva Sánchez Gómez
Amb la col·laboració dels alumnes de l'IE Bellver

SORTIDES DE MARXA NÒRDICA AMB EL CAP DE BELLVER DE CERDANYA

OBERT A TOTHOM

DATES:
13 DE NOVEMBRE 10:00H
20 DE NOVEMBRE 10:00H

PUNT DE TROBADA: CAP DE BELLVER DE CERDANYA
INSCRIPCIÓ AL CAP DE BELLVER DE CERDANYA

ORGANITZA

IDAPA

Institut d'Investigació i Desenvolupament en Patrimoni i Qualitat Ambiental de l'Alt Urgell, la Cerdanya i l'Era del Val d'Aran

FUNDACIÓ HOSPITAL DE PUIGCERDÀ

MARXA NÒRDICA

XXVII Festival Orgues de Ponent i del Pirineu 2025

L'ALT URGELL, LA CERDANYA, EL SOLSONÈS I ERA VAL D'ARAN

SOLSONA
Catedral
Diumenge, 14 de setembre. 19.00h
EUDALD DANTI, orgue

SANT LLORENÇ DE MORUNYS
Eglésia Parroquial
Dissabte, 6 de desembre. 18.00h
AUGUSTO BELAU, orgue

LA SEU D'URGELL
Catedral
Dissabte, 6 de desembre. 18.30h
JUAN DE LA RUBIA, orgue

PUIGCERDÀ
Eglésia Parroquial
Diumenge, 7 de desembre. 18.00h
MARC MONZONÍS, trompeta
MANUEL RODRÍGUEZ SOLANA, orgue

VIELHA E MIJARAN
Eglésia Parroquial
Dissabte, 27 de desembre. 20.00h
OLGA FARRANDÓ, soprano
JOSEP LLUIS VILADOT, orgue

ENTRADA LLIURE

LA PERSEVERANÇA TOT HO ACONSEGUEIX

“La paciència és la mare de la ciència” “No corregir una falta és la veritable falta”

Resoldre problemes i adversitats, requereix insistir i perseverar: no rendir-se, mantenir-se constant en el bon camí. Davant la incomprensió, dificultats, obstacles, atacs... cal practicar la resiliència, persistir, explicar, cercar solucions. Hi estic immers, i especialment defensant els ideals en què es basa Rocaviva.

Rocaviva, entre l'Alt Urgell i la Cerdanya, és un laberint de senders vorejats de roques, esculpides des del petit relleu a la talla profunda. Iniciat el 1986, hi vaig treballar d'incògnit fins al 2010. Aleshores el vaig obrir al públic, i fou declarat Patrimoni Cultural pels Consells Comarcals i pel Departament de Cultura de la Generalitat. Tres anys després, a causa del perllongat assetjament perpetrat per un cabrer, esgotat i malalt, en vaig haver de fugir. L'obra va quedar aturada, tot tancat i abandonat. La casa que m'hi havia construït i on vivia va ser saquejada. Han passat dotze anys i no s'ha fet justícia; persistint l'amenaça, no hi he pogut tornar. Tot això i més i amb fotos, ho explico a diversos blogs. *Enllaços a peu de pàgina.*

Des de 2017, Rocaviva torna a estar oberta als visitants. Només la part de l'Alt Urgell; la de Cerdanya roman tancada i vandalitzada. Arbitràriament el cabrer prohibeix accedir-hi. Malgrat els obstacles, persistint, no rendint-se, Rocaviva va avançant. Retallada sí, però encara més poderosa que la barbàrie, continua a l'abast de les persones. Tard o d'hora les barreres cauran, es posarà seny, es farà justícia, i Rocaviva, sense violències ni prohibicions, tornarà a ser el que era: un lliure circuit de camins al servei de la societat.

Ara, tot i funcionar a mig gas, Rocaviva està ben viva. És molt més que un gran museu davant del Cadí. És art amb missatge creatiu afegit, que fa possible una experiència singular, capaç d'activar valors de caràcter ecològic, humanista i espiritual. Una espiritualitat no religiosa, generadora de creixement personal, harmonia i pau; que afavoreix, a mesura de cadascú, un major coneixement i cultiu de l'aspecte integral i profund d'un mateix, de l'entorn i del món. Molts creuen en altres vides, però realment ningú en sap res. *El que sí sabem, perquè ho vivim, és que existim. Cada moment, ara mateix, la vida és un Gran Misteri.*

La motivació principal de Rocaviva és explorar aquest Misteri. Respon a la creixent necessitat de renovació, individual i col·lectiva. Proposa sobrepassar inèrcies i limitacions empobridores. No rendir-se a l'adversitat ni a la barbàrie; impulsar valors humans, aprendre a contemplar la pròpia vida, la dels altres i el planeta sencer, amb actitud respectuosa, oberta, creativa i solidària. Ideals que, ara més que mai (*davant la crisi global: feixisme, genocidis, guerres, contaminació...*), és imperatiu cultivar cada u i tots.

A Rocaviva es planteja la necessitat de, perseverant, esdevenir més conscients, més harmonitzats amb un mateix i amb l'entorn... més savis... a fi de poder trobar més sentit i propòsit a la vida quotidiana i a l'existència en general. Tot cultivant el més noble i autèntic de si mateix: desplegant els propis talents, la pròpia màgia. Cercant trobar i conservar viu l'anhel d'una vida més plena, i l'esperança d'un món millor. *Aquests ideals eren i són la inspiració, el motor, la fita i el missatge que es pregona des de Rocaviva.*

Havent viscut una experiència inusual: artística, activa i reflexiva, els visitants se'n van relaxats i contents, més sencers, més desperts, més vius. Generar consciència, reactivar potencials latents, alegria, creativitat... aquesta és la missió, el servei que Rocaviva ofereix. Tot això pren com a referència l'Ecosofia: que és Ecologia integral, més Filosofia perenne, més Ciència holística. L'Ecosofia és una porta oberta a viure el Misteri. Una ètica apropiada per a generar el tan necessari canvi de paradigma.

Actualment els governs, en lloc d'ocupar-se de la crisi global (*que amenaça el planeta sencer*), estan malbaratant ingents quantitats de diners i recursos preparant una gran guerra. Per això, ara és més necessari que mai parlar de pau, i sobretot cultivar-la, entre persones i entre nacions; que són fetes de persones.

Privat de continuar obrint senderes i de treballar rocs al laberint de Rocaviva, guiat pels mateixos ideals: Drets humans, Pacifisme, Ecosofia... vaig iniciar un laberint de blogs a la web: *Camins de Pau.*

Per aprofundir i practicar: Camins de Pau > www.terraindia.cat Rocaviva > www.rocaviva.cat Rocaviva està en perill > salvemrocaviva.blogspot.com El laberint de blogs > xarxadeblogs.blogspot.com Que és l'Ecosofia? > ecosofiaactiva.blogspot.com El meu blog > klimentolm.blogspot.com

Perseverant, amb consciència-paciència, amor-koratge i bonumor... tot funciona molt millor.

“El 80% de l'èxit, és perseverar” Woody Allen. “Si caus vuit vegades, alçat nou” Proverbi japonès.

S'inicia una campanya de micromecenatge per a l'edició d'un llibre divulgatiu sobre els boscos

Redacció · Solsona / La Seu d'Urgell

Un llibre per entendre el bosc és un **llibre divulgatiu amb jocs per a adults** destinat a persones que volen aprendre com funcionen els boscos, conèixer dades i curiositats de la natura que ens envolta o posar a prova el seu coneixement d'una manera lúdica i original.

El llibre està destinat al públic general, proposa un passeig pels boscos de tot el món, amb especial atenció als boscos de Catalunya i aprofundeix en temes actuals com el canvi climàtic, els incendis forestals i la conservació de la biodiversitat.

L'edició de l'obra inicia la **col·lecció ForestQuiz** i la publicació anirà a càrrec de l'editorial pirinenca Edicions Salòria, especialitzada en la publicació de llibres sobre natura.

L'autora, **Mar Pallarés**, és enginyera forestal i treballa al Centre de Ciència i Tecnologia Forestal de Catalunya (CTFC) en projectes de recerca

Recreació del llibre sobre boscos que es publicarà l'any vinent

i transferència en l'àmbit nacional i internacional.

Per donar suport al projecte s'ha iniciat una campanya de micromecenatge, on es pot obtenir el llibre i

altres recompenses úniques. La campanya es va iniciar el passat dimarts, dia 21 d'octubre, i s'allargarà durant 40 dies.

Espai Charli
PAISATGISME

Servei de Jardineria
Instal·lació i manteniment de regs
Paisatgisme

LA SEU D'URGELL

☎ 0034 635 66 80 61
✉ espaicharli@gmail.com
📍 @espaicharli

LLIBRE DE GLUTEN
celícies

☎ @celícies
www.celícies.cat
info@celícies.cat
C/ Major, 51
La Seu d'Urgell · Lleida
T. 973 35 15 50

**CAFETERIA LLIURE DE GLUTEN
A LA SEU D'URGELL**

● ● ●

Productes dels millors obradors i d'elaboració pròpia
Rebosteria i productes personalitzats sota comanda
Varietat sense lactosa i opcions veganes
Botiga especialitzada
Tallers amb places limitades
Servei per a hostaleria i restauració

Maleta pedagògica per donar a conèixer l'ofici de raier i la importància dels rius en el transport de la fusta

Albert L. Cobo · Coll de Nargó

Conèixer els oficis vinculats al treball de la fusta que transportaven els raiers, l'evolució dels rius amb la construcció dels embassaments o les espècies invasores que afecten la seva biodiversitat són alguns dels continguts que formen part de la nova maleta pedagògica creada per la **Càtedra Educació i Patrimoni Immaterial dels Pirineus de la Universitat de Lleida (UdL)**. L'objectiu és posar aquest material a disposició dels **Centres de Recursos Pedagògics**, per tal que els alumnes puguin aprofundir coneixements sobre aquest element patrimonial. Abans, però, s'ha decidit fer una prova a l'**escola Sant Climent de Coll de Nargó** (Alt Urgell), que es repetirà al centre **Els Raiers de la Pobla de Segur (Pallars Jussà)**, per validar-ne els continguts.

El director de la Càtedra Pirineus de la UdL, **Marc Ballesté**, explica que l'eix temàtic de la maleta dels raiers és la divulgació de l'antic ofici i la diada que el commemora cada any als municipis de Coll de Nargó i la Pobla de Segur. En aquest sentit, el seu objectiu és incorporar continguts patrimonials a les aules de primària i, a la vegada, donar recursos pedagògics als docents que treballen a l'Alt Pirineu.

La idea, segons Ballesté, és que, a partir dels raiers, es doni a conèixer tant la part més biològica dels rius -explicant les espècies que hi habiten- com la importància d'aquesta

Activitats de la maleta pedagògica dels raiers amb alumnes de l'escola Sant Climent de Coll de Nargó / Albert L. Cobo

tradició, reconeguda com a Patrimoni Immaterial de la Humanitat de la UNESCO. També hi ha una activitat pensada per a treballar les matemàtiques, a més d'altres per aprofundir en el llenguatge específic d'aquest antic ofici.

El director de la Càtedra Pirineus apunta que la maleta pedagògica està pensada per utilitzar tant en centres de municipis raiers com en d'altres del Pirineu i de la resta de Catalunya.

22 de novembre de 2025

A Prats i Sansor

7 de desembre de 2025

A Montellà

allò
DE
L'ERA

Espais de trobada
Música en directe
Tallers d'arts visuals
Tast i degustació
Jocs per a totes les edats
i molt més!

SEGUÏX-NOS:

@sonsdelera

Organitzat per:

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya

Mitjans col·laboradors:

VIUREALSPIRINEUS

PX Pànxinà

Enviades a:

Èxit de la Travessa Transfronterera inspirada en els valors humans i solidaris

J. Camps · Sant Julià / La Seu d'Urgell

La Travessa Transfronterera Sant Julià de Lòria - La Seu d'Urgell s'ha convertit en una cita esportiva i solidària de referència al Pirineu. Ha estat acompanyada de la mostra fotogràfica "Una travessia d'Humanitat".

Imatges cedides per Carrota Media

Des del dimecres 22 d'octubre i fins al 5 de novembre es pot visitar de manera lliure al Palau Municipal d'Esports de la Seu d'Urgell la mostra fotogràfica 'Una travessia d'Humanitat', de **Mercè Manyech**, que reflecteix els valors humans i solidaris que inspiren la **Travessa Solidària Transfronterera 1Km1Vida** que es va dur a terme el passat diumenge dia 26 d'octubre entre Sant Julià de Lòria i la Seu d'Urgell.

A través de les fotografies d'aquesta exposició, el públic visitant té l'oportunitat de reflexionar sobre valors que toquen de molt a prop, com la constància, la superació, l'esforç i la fe en la Humanitat.

Tal com explica l'autora de les fotos, Mercè Manyech, **"l'exposició està dividida en dues parts, que alhora estan connectades pel denominador comú: Oportunitats, Alternatives, Opcions... en definitiva, Vida"**.

12a Travessa Transfronterera Sant Julià de Lòria-La Seu La mostra 'Una travessia d'Humanitat' s'ha fet coincidir amb la celebració de la **Travessa Solidària 2025 Transfronterera** que ha arribat a la seva dotzena edició consolidant-se com una cita esportiva i solidària de referència al nostre territori.

Per segon any consecutiu l'esdeveniment va tenir un caràcter solidari gràcies a la col·laboració amb la **Fundació Vicente Ferrer** i la seva iniciativa '1Km 1 Vida', que des-

tinà el cent per cent dels beneficis de les inscripcions a projectes que garanteixen l'educació i milloren les condicions de vida d'infants en situació vulnerable a països com el Nepal, les Filipines i Sri Lanka.

Enguany, la principal novetat ha estat la incorporació d'un recorregut urbà i inclou de **3 quilòmetres, la Caminada Fundació Peusa**, pensada per a famílies

i persones que vulguin gaudir d'una activitat accessible, **amb tret de sortida al Palau d'Esports de la Seu**. Aquesta caminada es va afegir als **dos itineraris habituals de 21 i 15 quilòmetres que es van iniciar a la plaça de la Germanada de Sant Julià de Lòria**. Els diferents circuits van oferir una experiència esportiva i paisatgística que connecta la parròquia laurediana i La Seu d'Urgell i reforça els vincles entre Andorra i Catalunya.

En 10 preguntes

Pau Vilella Sirvent

Edat: 19 | Lloc de naixement: Puigcerdà | Lloc de residència: Puigcerdà | Esport: Patinatge artístic sobre gel en parelles

1 Com vas començar en aquest esport?

Vaig començar arran d'una revisió del pediatre del meu germà, que tenia un problema d'equilibri. El metge va recomanar practicar un esport que l'ajudés, i la meua mare ens va apuntar a tots dos a patinatge. Al principi era només una activitat més, però de seguida em va enganxar: m'ho passava bé, feia amics i vaig descobrir que tenia facilitat per al moviment i la coordinació. Em permetia expressar-me i em feia sentir lliure.

2 Quin ha estat el repte més gran que has hagut de superar en la teua carrera?

El més difícil ha estat haver de marxar de casa per entrenar a un nivell més alt. Deixar enrere la família i adaptar-me a un nou entorn va ser dur, sobretot al principi. Tot era nou: entrenadors, companys i rutines. Però amb el temps vaig entendre que aquell pas era necessari per créixer. M'ha ajudat a ser més responsable, a organitzar-me millor i a valorar encara més el suport dels meus.

3 Com et prepares físicament i mentalment per a una competició important?

Físicament, segueixo un programa d'entrenaments molt complet des de l'inici de la temporada, amb sessions diàries de força, tècnica i flexibilitat. També fem treball específic per prevenir lesions. Mentalment, practico la concentració i la visualització: imagino cada moviment i m'ajuda a sentir-me segura. A més, utilitzo tècniques de respiració per controlar els nervis i mantenir la calma abans de competir.

4 Quin ha estat el teu èxit més significatiu fins ara i per què?

El moment més especial per a mi ha estat quan vaig quedar en tercera posició a les Olimpíades d'Hivern de la Joventut que es van fer a Gangwon, Corea del Sur, l'any passat, juntament amb la meua companya Carolina

Shan Campillo. Aquesta medalla de bronze va ser una gran recompensa a anys d'esforç i sacrifici, i em va fer veure que podia competir al màxim nivell.

5 Quina és la teua font de motivació quan les coses es posen difícils o els resultats no són els esperats?

Miro de recordar tot el que he aconseguit i penso fins on puc arribar si continuo treballant. També em motiven molt els meus companys, entrenadors i la família, que sempre m'han donat molt suport.

6 Quines metes tens en el futur a curt i llarg termini?

A curt termini, vull continuar millorant i competir amb confiança. A llarg termini, somio participar en un Mundial i, si és possible, a les Olimpíades d'Hivern del 2030. Aquestes serien les meves metes.

7 Perquè aquest esport i no un altre?

El patinatge artístic sobre gel és l'esport que més m'ha aportat. Hi he dedicat molts anys i és on he aconseguit els millors resultats. M'agrada l'equilibri entre la força, la tècnica i la part artística.

8 Practiques altres esports?

Sí, l'esport en general m'agrada i he fet esquí alpí i trial, que m'han ajudat molt a millorar la coordinació i l'equilibri.

9 Quin és el teu passatemps preferit o afició fora de l'esport?

M'agrada estar amb els amics, sortir a passejar o anar al cinema per desconnectar.

10 Quin consell li donaries a algú que es vol iniciar en aquest esport?

El meu consell seria que tinguin sempre paciència i constància. Els resultats arriben a poc a poc amb el temps, l'esforç i les ganes. El més important és gaudir del camí i no perdre mai la il·lusió.

3. 2. 1 TEST...

Si poguessis tenir un superpoder, quin seria?

Tele transportar-me

Quin és el talent més estrany que tens?

Tinc molt bona memòria.

Ballar sol o acompanyat?

Acompanyat

Si poguessis esmorzar amb algú, viu o mort, amb qui seria?

Amb un amic meu que, per circumstàncies, fa molt temps que no ens veiem.

TAXI

SERVEI DIARI DE TAXIS
ANDORRA - LA SEU D'URGELL - BARCELONA

Sortida La Seu, 7 h. - diumenge, 15h30.
Sortida Barcelona, 14-15 h. - diumenge, 20 h.

Servei PORTA a PORTA
Viatges concertats
Viatges a l'aeroport

Possibilitat de pagar amb targeta
VISA

JOAN 650 65 51 96

TAXI SERVEI DIARI A BARCELONA

DAVID
www.taxialturgell.com

Sortida Andorra: 6:30h
Sortida la Seu d'Urgell: 7h (i de tot l'Alt Urgell)
Sortida Barcelona: 15h

Mòbil: 620 69 26 43
Telèfon Seu: 973 35 10 76
Servei "porta a porta"

TAXI
DIARI A BARCELONA

Marisa Reyero

Sortida:
7 del matí, de dilluns a dissabte
Tornada: a les 15 h

Tel. 657 913 368
973 30 25 64

La Seu d'Urgell

TAXI ALIART

TAXI DIARI LLEIDA
659 965 135

Sortida de la Seu: 7H
Tornada de Lleida: 14H

Pagament: bizum

www.taxialiart.com

taxi BARCELONA

LA SEU D'URGELL - BARCELONA
Mòb. 606 804 708

sortida LA SEU 7h00 sortida BARCELONA 15h00

servei diari CARLOS NAVINÉS

 taxi d'1 a 7 persones | servei aeroport | viatges privats

salvemrocaviva.blogspot.com

ACTUALITZAT

AUTOSERVEI EUROPA
 XARCUTERIA - CARNS FRESQUES
 PA - ALIMENTACIÓ - LICORS - VINS
 CONGELATS - FRUITES I VERDURES

Avda. Catalunya, 28 Acc - 17527 Llívia
 Telf: 972896403 - autoservicio@lusitalia.es

pirineja.cat
 AGENDA CULTURAL
 DE L'ALT PIRINEU I ARAN

Compro antiguitats
 Eines del camp, joguines antigues,
 paper i cartells publicitaris antics,
 motos Vespa, antiguitats en general.
 Podeu trucar sense compromís.
677 424 143

AltUrgellFibra
 la fibra òptica de tots

873 450 400
 info@alturgellfibra.cat
 www.alturgellfibra.cat

AltUrgellFibra alturgell_fibra alturgellFibra

Pirineus Mòbil
 cobertura d'alçada

873 450 444
 info@pirineusmobil.cat
 www.pirineusmobil.cat

pirineusmobil pirineus.mobil

**ESCALES, BARANES,
 REFORMES...**
JULI VIAYNA
 FUSTERIA
 Raval, 50. Tel. 669 334 946
 Llívia (Girona)

Anuncia't a Viure als Pirineus
Mòbil. 699 24 18 71
Telf. 973 98 91 62
www.viurealspirineus.cat

Moda
Llívia

Avda. Catalunya, 28 Acc - 17527 Llívia
 Telf: 972896161 - lliviamoda@lusitalia.es

MUNTATGES I MES
ESCALFOC
X E M E N E I E S

Financem les teves compres,
el confort al teu abast

www.xemeneiesescalfoc.cat

Botiga - Magatzem:
av. Guillem Graell, 38 baixos
La Seu d'Urgell · Lleida

